

Raision kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa 2024-2025

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa xx.xx.xxxx

raisio

Sisältö

1. Lähtökohdat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnalle
2. Mistä hyvinvointi rakentuu?
3. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut ja yhteistyöryhmät
4. Tiedolla johtaminen ja kokemustieto valmistelun tukena
5. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet 2024-2025
  1. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
  2. Lapsille ja nuorille saavutettavan ja turvallisen elinympäristön mahdollistaminen
  3. Lasten ja nuorten fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen
  4. Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen
6. Suunnitelma hyväksymisestä, toteuttamisesta ja seurannasta
7. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu yhteistyössä
LIITE Mitä kuuluu raisiolaisille lapsille, nuorille ja perheille?

1.Lähtökohdat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnalle

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Varsinais-Suomen kunnilla ja hyvinvointialueella eli Varhalla on yhteistyövelvoite hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämässä ja johtaa yhteistyötä, jonka tavoitteena on terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen. Lisäksi on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien sisällöstä säädetään lastensuojelulaissa Lastensuojelulaki 12 §. Jokaisella hyvinvointialueella ja kunnalla on velvollisuus laatia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa (valtuustokausi). Kunnat voivat laatia suunnitelman myös yhdessä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia kunnassa ja hyvinvointialueella. Koska lastensuojelun järjestämismääräys kuuluu hyvinvointialueelle, hyvinvointialueen suunnitelman tavoitteena on myös tukea lastensuojelun järjestämistä ja kehittämistä.

Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä suunnitelmien laadinnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat ovat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (järjestämislaki) tarkoitettuja hyvinvointisuunnitelmia, joten hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyövelvoitteista säädetään tarkemmin järjestämislain 6 ja 7§:ssä.

Raision kaupungin strategia ohjaa kaupunkilaisten hyvinvointityötä ja on ollut yhtenä lähtökohdana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 valmistelussa.

Raision kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 on valmisteltu osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma kokonaisuutta vuosina 2023-2024. Hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuteen kuuluu myös suunnitelma ikääntyvän väestön tukemiseksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma syventää vielä kaupungin hyvinvointisuunnitelman kaiken ikäisiin raisiolaisiin kohdistuvia tavoite- ja toimenpidetasoja lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta vuosille 2024-2025, ja toimii näin lisäosana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 kokonaisuudessa.

Sekä hyvinvointialueen että kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää seuraavat tiedot

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä ja
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Hyvinvointialueen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää lisäksi tiedot lastensuojelun tarpeesta, lastensuojeluun varattavista voimavaroista ja lastensuojelun palvelujärjestelmästä (Lastensuojelulaki 12 §).

Lisäksi suunnitelmaan on liitetty Raision kaupungin opiskeluhoitosuunnitelma. Suunnitelmaan linkittyy myös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2023-2025, joka on osa Varsinais-Suomen alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa 2023-2025 ja Varsinais-Suomen alueellista hyvinvointisuunnitelma 2023-2025 kokonaisuutta (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13§).

Strategia raisiio

Missio
Kestävän kasvun
rohkea rakentaja

Visio 2035
Raisio on vihreä ja
vetovoimainen uuden
sukupolven
kasvukaupunki

Strategiset tavoitteet

Hyvinvointi ja aktiivisuus

Laadukas ja uudistuva
varhaiskasvatus ja
perusopetus

Monipuoliset liikunta- ja
ulkoilumahdollisuudet
kaikenikäisille

Jokaisella lapsella ja
nuorella on mahdollisuus
harrastamiseen

Satama-alueen
monipuolinen kehittäminen

Elinvoima ja vetovoima

Elinvoimainen
ja rohkeasti
uudistettu
kaupunkikeskusta

Rohkeat
kasvuinvestoinnit

Raisio on haluttu
paikka tehdä bisnestä

Joukkoliikenteen
kehittäminen

Osaavuus ja toimintakulttuuri

Osaava ja hyvinvoiva
henkilöstö

Avoin ja kehittyvä
toimintakulttuuri

Tiedon tehokas
hyödyntäminen
johtamisessa ja
päätöksenteossa

Asukkaiden osallistaminen
päätöksentekoon

Kestävä kasvu

Kestävyyden,
ekologisuuden
ja luonnon
monimuotoisuuden
huomioon ottaminen
toiminnassa ja
päätöksenteossa

Asuinalueiden
eriytymisen ehkäisy

Tasapainoinen talous

Arvot
rohkeus
muutosketteryys
kestävyys
avoimuus
osallistavuus

2. Mistä hyvinvointi rakentuu?

Lapsuudessa rakennetaan pohjaa aikuisuuden hyvinvoinnille.

raisio

Sujuva arki suojaa ja kannattelee

Ihminen voi itse vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa yksinkertaisilla asioilla. Nämä asiat tukevat niin psyykkistä kuin fyysistä hyvinvointia. On erityisen tärkeää itse pyrkiä huolehtimaan arjen hyvinvoinnista, koska se auttaa pitämään yllä sekä psyykkistä että fyysistä terveyttä.

Arjen hyvinvoinnilla on yhteys mielen hyvinvointiin. Silloin kun ihmisen elämässä on kaikki hyvin, arki sujuu ilman suuria murheita. Arjen toimet antavat rytmin päiviin kuten

- työ
- koulu
- päivän kotityöt
- asioiden hoitaminen
- harrastukset
- sosiaaliset suhteet
- rentoutuminen ja lepo

Omaan hyvinvointiin voi vaikuttaa pienillä päivittäisillä mutta tärkeillä omaan arkeen liittyvillä asioilla. Lapset ja nuoret tarvitsevat **monikanavaisesti** tukea ja aitoa kohtaamista arjen voimavarojen ja pärjäävyyden vahvistamiseksi.

Lapsuudessa rakennetaan pohjaa aikuisuuden hyvinvoinnille, ja aikuiset rakentavat lasten ja nuorten tulevaisuutta tässä hetkessä.

MIELENTERVEYDEN KÄSI

RUOKAILU

- Mitä päivän aikana?
- Otko syöä välipaloja?
- k kanssa söit?
- ö rauhassa vai oliko kiire?

LEPO

- hin aikaan menit nukkumaan?
- kuitko tarpeeksi?
- kuitko hyvin?
- äisitkö pirteänä?
- to päivässäsi mukavia
- keluhetkiä?
- tkö rentoutua ja levätä?

IHMISSUHTEET JA TUNTEET

- Ketä tapasit tänään?
- Mitä teit perheen kanssa?
- Millainen mielialasi oli päivän aikana?
- Kerroitko jollekin tunteistasi?
- Jaksoitko kuunnella ystävää?
- Mistä olit iloinen tai surullinen?

LIIKUNTA JA YLEISKÄYTTÖ

- Miten liikut päiväsi aikana?
- Liikuitko jonkun kanssa?
- Millainen liikuntamuoto?
- Millaisen olon tuntuu liikunnan jälkeen?

HARRASTUKSET

- Mitä hauskaa teit?
- Teitkö jotain uutta?
- Millaisesta tekemisestä pidit?
- Mahtavaa tunteita?
- Mikä on sinun suosikkisi?
- Paljonko olit tyytyväinen?
- Katsoitko televisiota?
- Kenen kanssa?

ARVOT JA PÄIVITTÄISET VALINNAT ELÄMÄN ERI YMPÄRISTÖISSÄ

- Millaisia hyvää mieltä tuovia valintoja teit päivän aikana?
- Mitä arvostat ja pidät tärkeänä elämässäsi?

Hyvinvoinnin osatekijät jaetaan yleensä kolmeen ulottuvuuteen

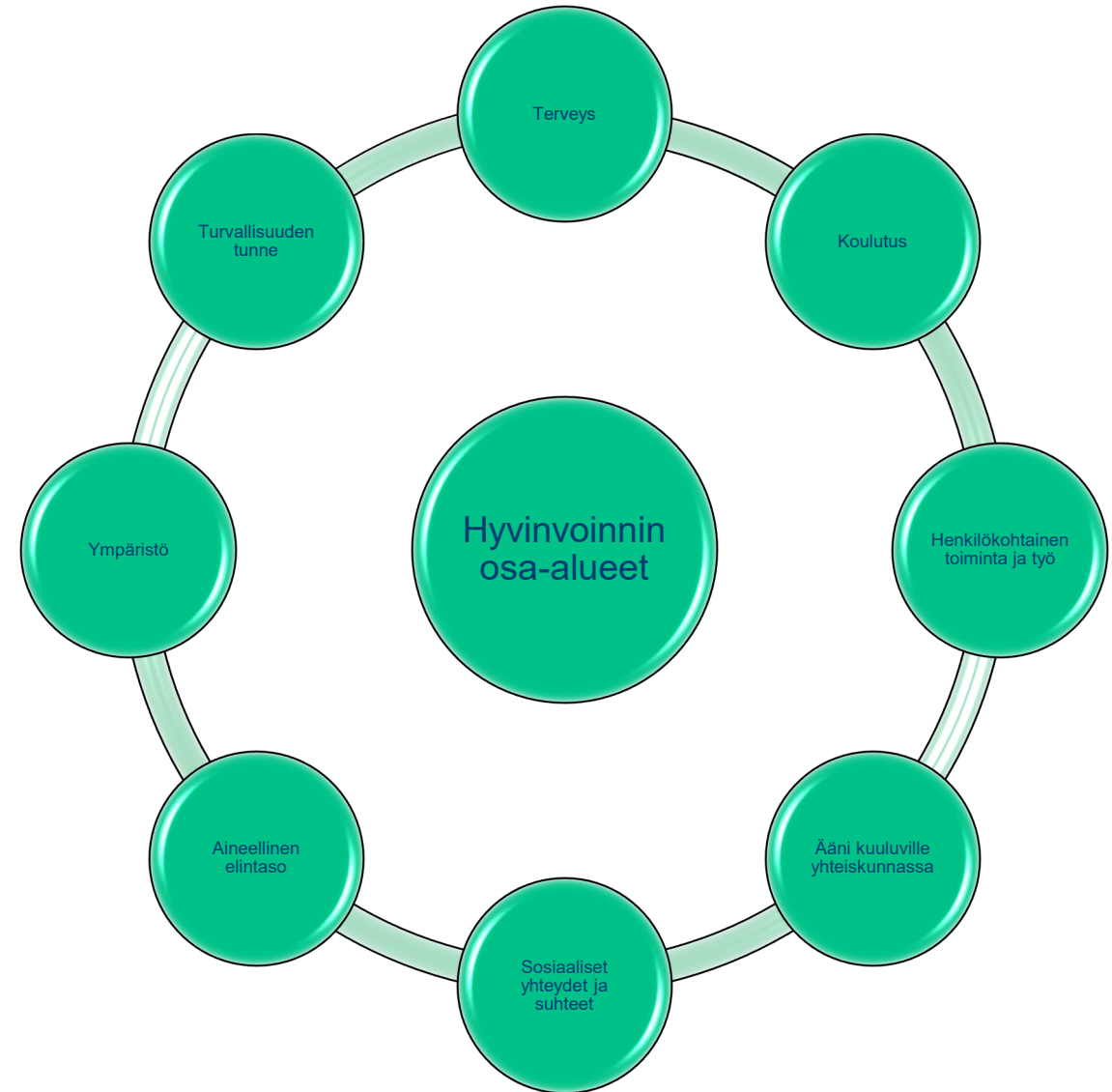
- terveys
- materiaallinen hyvinvointi
- koettu hyvinvointi, elämänlaatu

Hyvinvointiin kuuluu sekä yhteisön että yksilöiden hyvinvointi

- **Yhteisön** hyvinvointiin vaikuttavat muun muassa
  - asuinolot ja ympäristö
  - työllisyys ja työolot
  - toimeentulo
- **Yksilön** hyvinvointiin vaikuttavat
  - sosiaaliset suhteet
  - itsensä toteuttaminen
  - onnellisuus
  - sosiaalinen pääoma

Koettua hyvinvointia mitataan usein elämänlaadulla. Elämänlaatua muovaavat niin

- terveys
- materiaallinen hyvinvointi
- odotukset hyvästä elämästä
- Ihmissuhteet
- omanarvontunto ja
- mielekäs tekeminen

Yllä esitetty Hyvinvointimalli perustuu Stiglitzin työryhmän raporttiin (2009).

3. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut ja yhteistyöryhmät

Yhteistyössä on voimamme palveluiden sovittamiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

raisio

Hyvinvointialueen muodostumisen myötä kunnalle on syntynyt uusi kumppani palveluiden toteuttamiseen. Keskeistä on yhteistyön jatkuvuuden varmistaminen ja vahvistaminen sekä yhteistyön kehittäminen ja johtaminen.

Toiminnan häiriötön jatkuvuus ja palvelujen saumattomuus edellyttää yhteisiä rakenteita, joista hyvinvointialue ja kunta vastaavat yhteisvastuullisesti. Jatkuvaa huomiota on kiinnitettävä esim. johtamiseen, hyvien käytäntöjen jatkamiseen, vaikuttavuuden ja kuntalaisvaikutusten arviointiin, roolien pysyvyyteen ja vastinpareihin organisaatioissa.

Heikommassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukemiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota yhteistyörakenteissa. Tulee olla rohkeitakin avauksia muun muassa pienituloisten, maahanmuuttajien ja muilla tavoin heikommassa asemassa olevien hyvinvoinnin edistämiseksi.

Lasten ja nuorten mielenterveyttä, arjen hyvinvointia ja päihteettömyyttä vahvistavia sekä väkivaltaa ehkäiseviä palveluja tulee olla yhdenvertaisesti tarjolla kaikille lapsille ja nuorille. Alueellinen ja kuntarajoja ylittävä yhteistyö luo vahvan voimavaratekijän vaikuttavien ja merkittävien toimintamallien ja resurssien luomiseen, kun haemme ratkaisuja yhteisiin ilmiöihin.

Yhteisiä aktiivisesti toimivia ja kehittyviä toimintakokonaisuuksia ovat

- Varhaiskasvatuksen verkostot
- Perhekeskustyö
- Opiskelijahuollon palvelut ja yhteisöllinen opiskeluhoito
- Yhteiset moniammatilliset ohjaus- ja työryhmät
- Alueellinen yhteistyö niin järjestöjen, seurakuntien kuin muiden toimijoiden välillä ja vapaaehtoistyön verkostot
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkostot.

Perhekeskustoiminta muodostaa monialaisen kokonaisuuden sekä kunnan että hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palveluille. Perhekeskuspalvelut kokoaa yhteen lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut yhteen. Perhekeskustoimintamallin toteuttamisesta on laadittu sopimus toimijoiden kesken.

Raisiossa tehdään vahvaa verkostollista ja moniammatillista yhteistyötä lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyväksi kaupungin eri toimialojen välillä sekä eri sidosryhmien kanssa kuten Varsinais-Suomen hyvinvointialue eli Varhan, järjestöjen, seurakunnan, yksityisen sektorin ja vapaaehtoisten kanssa palveluiden ohjautuvuudessa ja kehittämisessä.

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointia tukevia ja haasteita ehkäiseviä palveluita ja toimijoita on esitelty seuraavan sivun taulukossa. Lisätiedot löytyvät linkkien kautta ohjautuen suoraan kyseisen palvelun sivulle. Palveluiden ja toimijoiden listaus ei ole kaiken kattava mutta helpottaa palveluihin ohjautumisessa.

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointia edistävät ja tukevat palvelut

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen eli Varhan palvelut

- [Neuvolapalvelut](#)
- [Kasvatus- ja perheneuvontapalvelut, Perheneuvola](#)
- [Opiskeluhuollon palvelut](#)
- [Ennaltaehkäisevä perhetyö](#)
- [Asiakas- ja palveluohjaus Soihtu](#)
- [Lapsiperheiden kotipalvelu](#)
- [Lapsiperhesosiaaliyö](#)
- [Perheoikeudelliset palvelut](#)
- [Ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvonta](#)
- [Lastensuojelu](#)
- [Suun terveydenhuolto](#)
- [Vammaispalvelut](#)
- [Kohtaamispaikka Olkkari](#)
- [Ero tai eron uhka lapsiperheessä](#)
- [Pyydä apua -nappi](#)

Palvelupolut sosiaali- ja terveystieteisiin

- [Huoli mielen hyvinvoinnista](#)
- [Huoli päihteiden käytöstä](#)
- [Apua lähisuhdeväkivaltaan](#)
- [Apua kuormittavaan elämäntilanteeseen](#)
- [Minua on kohdannut kriisitilanne](#)

Keväällä 2024 valmistui myös palveluesite varhaisen tuen palveluista raisiolaisille lapsiperheille Turun ammattikorkeakoulun, Raision kaupungin ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen läntisen alueen perhekeskuksen yhteistyönä. Palvelut on koottu vauvaperhe-aikaan, 1–6-vuotiaille, 7–12-vuotiaille sekä vanhemmille. Osa palveluista on kuitenkin myös yli 12-vuotiaille nuorille riippuen palveluntarjoajasta.

Raision kaupungin palvelut

- [Varhaiskasvatus ja esiopetus](#)
  - [Raision varhaiskasvatussuunnitelma 2022](#)
  - [Opintopolku –sivustolla](#)
- [Perusopetus](#)
  - [Yhteisöllinen opiskeluhoito](#)
- [Lukio](#)
- [Ammatillinen koulutus](#)
  - [Raseko eli Raision seudun koulutuskuntayhtymä](#)
- [Kotoutumispalvelut](#)
  - [Monikulttuuristen lasten, nuorten ja perheiden palvelut](#)
- [Nuorisopalvelut](#)
  - [Nuorten työpajatoiminta 15-24v.](#)
  - [Etsivä nuorisotyö 15-29v.](#)
- [Liikuntapalvelut](#)
  - [Lasten ja perheiden liikunta](#)
  - [Raiha – harrastustoiminta Raision peruskouluilla](#)
  - [Nuorten liikunta](#)
  - [Liikuntapaikat](#)
- [Raisio opisto](#)
  - [Kuvataidekoulu](#)
- [Kirjastopalvelut](#)
  - [Kirjaston palvelut lapsille ja nuorille](#)
- [Kulttuuripalvelut](#)
  - [Harrastustoiminta](#)
- [Raision museo Harkko](#)
- [Liikenneturvallisuustyö](#)
- [Vaikuttajaryhmät](#)
  - [Nuorisovaltuusto](#)
  - [Lasten parlamentti](#)
  - [Vammaisneuvosto](#)
  - [Nuorten seuraparlamentti](#)
  - [Monikulttuurisuustoimikunta](#)

Järjestöjen, seurakunnan ym. palvelut

- [Raisiolaiset liikunta- ja urheiluseurat](#)
- [Raision seurakunta](#)
- [Kohtaamispaikka Satelliitti](#)
- [MLL Raisio](#)
- [Pelastakaa Lapset ry](#)
- [Raision Vanhemmat ry, Raivary](#)
- [Punainen risti Raision osasto](#)
- [Raision kulttuuriyhdistykset](#)
- [Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry:n Linkki-toiminta](#)
- [Yhdistystoiminta ja vapaaehtoistyö](#)

Lisäksi yhteistyötä kehitetään yhteistyössä lukuisten yksityisen sektorin toimijoiden kanssa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Yhteistyötä tehdään eri toimijoiden välillä ja palvelupolku mallit kehittyvät aktiivisesti.

Y
H
D
Y
S
P
I
N
T
A
T
Y
Ö

P
A
L
V
E
L
U
P
O
L
L
U
T

Y
H
D
Y
S
P
I
N
T
A
T
Y
Ö

P
A
L
V
E
L
U
P
O
L
L
U
T

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistävät myös moniammatilliset yhteistyöryhmät

Raisiossa toimii monia kaupungin ja eri toimijoiden yhteistyöryhmiä, jotka edistävät ja ohjaavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia Raisiossa. Tämän lisäksi on vahvistettu moniammatillisia ja alueellisia työ- ja ohjausryhmiä eri toimijoiden kanssa hyvinvointialueen tullessa kumppaniksi.

Työryhmien tavoitteena on eri toimijoiden yhteistyönä lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja hyvinvointia vahvistavien olosuhteiden kehittäminen. Tällaisia työryhmiä ovat mm.

- Yhteisövaikuttavuuden johtoryhmä
- Raision opiskeluhuollon ohjausryhmä
- Liikkuen läpi elämän –ohjausryhmä
- Raision liikenneturvallisuustyöryhmä
- Raision kaupungin Kestävä Raisio -työryhmä ja Hyte-johtoryhmä
- Maahanmuuttajatyön yhdyshenkilöverkosto
- Alueellinen perhekeskusverkosto
- Alueellinen lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä
- Varhan alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä
- Mielen hyvinvoinnin, ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyön yhdyshenkilöverkosto
- Varsinais-Suomen Vape-verkosto
- Varhan hyte-koordinaattoriverkosto

Lisäksi lasten parlamentin, nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistettäessä.

4. Tiedolla johtaminen ja kokemustieto valmistelun tukena

raisio

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistellaan osana [Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2024-2025](#) kokonaisuutta poikkeuksellisesti jäljellä olevan valtuustokauden ajaksi, koska aikaisempi suunnitelma ei ollut voimassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa syvennetään tavoitteita lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta nousseiden ilmiöiden pohjalta. Suunnitelmaa tullaan hyödyntämään seuraavan koko valtuustokauden laajan hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden valmistelussa.

Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan 2024-2025 sekä

- Raision kaupungin strategian teemoihin ja tavoitteisiin
- lakisääteisyyskunnan velvoitteista edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä
- nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston, järjestöjen, seurakunnan, Varhan asiantuntijoiden, luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja toimialojen osallistamiseen
- eri yhteistyötoimijoiden kuten järjestöjen ja Varhan yhteistyön kehittämiseen
- indikaattorien osoittaman uusimpaan saatavilla olevaan tietoon ja nousseisiin ilmiöihin
- muihin kaupunkitasoisiin, Varhan alueellisiin sekä kansallisesti linkittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Suunnitelman valmisteluun on osallistettu laaja-alaisesti eri toimijoita, jotka ovat yhdessä tunnistaneeet hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä ja haasteita, joihin tulee kiinnittää huomiota suunnitelmassa. Ilmiöillä on yleensä keskinäisiä kytköksiä, ja vaikuttamalla yhteen ilmiöön voimme vaikuttaa myös muihin ilmiöihin. Keskeistä on vahvistaa yhteistyötä ilmiön eteen tehtävässä työssä.

Tärkeänä osana suunnitelman valmistelua on pidetty myös paikallista kokemustiedon keräämistä ja asiantuntijoiden osallistamista erilaisten työpajojen kautta, jotka ovat olleet oleellinen osa suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden asettelussa.

Osallistavia työpajoja on järjestetty vuoden 2023 aikana osana hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden valmistelua myös kuntarajoja ylittävänä yhteistyönä Ruskon ja Naantalin kanssa sekä paikallisesti eri sidosryhmien kanssa kuten Varhan asiantuntijat, kaupungin asiantuntijat ja johtoryhmä, päättäjät, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, järjestöt ja seurakunta ja osana Hyvinvointia yhdessä –foorumia. Näistä työpajoista tuotettua materiaalia on hyödynnetty myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelussa.

Vuoden 2024 aikana on järjestetty lisätyöpajoja Varhan ja kaupungin asiantuntijoille 25.4.2024, nuorisovaltuustolle 14.5.2024 sekä osana Hyvinvointia yhdessä –foorumia 6.6.2024, jossa toteutettiin aktiiviseinä osana foorumia. Foorumiin osallistujat olivat järjestöistä, seurakunnasta, yksityiseltä sektorilta, vaikuttamistoimielimistä sekä päättäjiä.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue eli Varha on laatinut oman lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman osana Varsinais-Suomen alueellista hyvinvointisuunnitelmaa 2023-2025. Kunnat osallistuivat kunnille suunnattuun Varhan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman työpajaan vuoden 2023 aikana ja Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteitä ja tavoitteita on linkitetty yhteen.

Hyvinvointi on moniulotteinen käsite, eikä sitä voi mitata yhdellä mittarilla. Tilastot ja kokemustieto eli useammat mittarit (indikaattorit) ja erilaisten kyselyiden tulokset yhdessä antavat suuntaa hyvinvoinnin tilasta. Tämän vuoksi niin hyvinvointisuunnitelmassa kuin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on käytetty monipuolisesti eri lähteitä ja hyödynnetty sekä yhdistelty viimeisintä päivitettyä tietoa.

Tiedot lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin nykytilasta suunnitelman tueksi on kerätty

- Sähköisestä hyvinvointikertomuksesta (vähimmäistietoisältö, Sotkanet)
- Tilastokeskus
- FinLapset tiedonkeruu
- THL kouluterveyskysely 2023
- Alueellinen lapsiperheiden kysely 2023
- Päihdetilannekysely 2023
- Haastattelututkimus raisiolaisille lapsiperheille 2023 (varhaiskasvatus)
- Move-tulokset 2023
- TEAvisari tiedonkeruu 2023-2024
- Varhaiskasvatuksen kysely huoltajille 2024.

LIITE Mitä kuuluu raisiolaisille lapsille, nuorille ja perheille? -osio kokoaa nämä edellä mainitut indikaattoritiedot yhteen tiivistetysti raisiolaisten lasten ja nuorten kasvuoloista ja hyvinvoinnin tilasta, haasteista ja onnistumisista. **Nämä valitut indikaattorit mm. kouluterveyskyselystä toimivat myös mittareina raportoitaessa toimenpiteistä osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa.**

Raision tuloksia verrataan Raision määrittelemiin verokkikuntiin, jotka ovat Turku, Kaarina, Lieto, Naantali ja Rusko sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja osaksi koko maan tuloksiin.

Suunnitelma koskee laajasti eri ikäisten raisiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia vauvasta 29-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin, toimenpidepainotus kuitenkin alle 18-vuotiaissa. Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 sisältää toimenpiteitä yli 18-vuotiaiden työikäisten osalta.

Kuva. Koulumatka oppilaan piirtämänä.

5.Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman
painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet 2024-2025

raisio

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 painopisteet

Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 painopisteet pohjautuvat Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 painopisteisiin.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa painopisteille on määritelty syvennetyt tavoitteet ja toimenpiteet lasten, nuorten ja lapsiperheiden näkökulmasta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman neljä painopistettä ovat

1. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden mahdollistaminen
2. Lapsille ja nuorille saavutettavan ja turvallisen elinympäristön mahdollistaminen
3. Lasten ja nuorten fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen
4. Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen

"Panostetaan kaikkien kaupunkilaisten yhteisiin ajanviettopaikkoihin ja tehdään niistä turvallisia nuorille, sen sijaan että nuoria pyritään "häättämään" pois yleisiltä paikoilta."
(Nuorisovaltuuston työpaja 2024)

1. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden mahdollistaminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutahot	Mittarit
Mahdollistamme ylisukupolvisia kohtaamisia ja tilaisuuksia.	<p>Kartoitetaan tiloja, joita voidaan hyödyntää kohtaamispaikkoina.</p> <p>Viestitään lapsille, nuorille ja perheille suunnatuista tapahtumista ja tilaisuuksista avoimesti myös ikääntyvälle väestölle.</p> <p>Edistetään yhteistyötä järjestöjen kanssa ja tehdään näkyvämmäksi ja jalkautetaan järjestöiden ylisukupolvista toimintaa (esimerkiksi Kylämummit ja –vaarit toiminta, LäksyHelppi-toiminta sekä Mummun ja vaarin tupa toimintaa lasten, nuorten ja perheiden toimintaympäristössä).</p> <p>Toteutetaan lapsille loma-ajan sopparuokailua.</p>	<p>Tilatyöryhmä, toimialat.</p> <p>Kaikki toimialat yhteistyössä järjestöjen ja seurakunnan kanssa</p> <p>Hyvinvointikoordinaattori, nuorisopalvelut yhteistyössä vapaaehtoistyöntöryhmän kanssa</p> <p>Ruokapalvelut yhteistyössä järjestöiden kanssa, sivistyspalvelut</p>	<p>Toteutuneet kartoitukset ja jatkotoimenpiteet.</p> <p>Viestinnän saavutettavuus.</p> <p>Toteutuneet toimintamallit yhteistyössä järjestöjen kanssa, palaute, käyttäjät.</p> <p>Sopparuokailun osallistujamäärät ja toteutuneet pilotit.</p>
Edistämme yhdenvertaisesti lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta oman hyvinvoinnin ja elinympäristön kehittämiseen.	<p>Kohdistetaan asukasbudjetointia myös lasten ja nuorten ideoihin ja toteutetaan ideoiden yhteiskehittämisen tilaisuus nuorille.</p> <p>Toteutetaan uudestaan lapsiperheille suunnattu alueellinen hyvinvointikysely tiedolla johtamisen tueksi.</p> <p>Kehitetään lasten parlamentin toimintaa ja hyödynnetään oppilaskuntatyötä kaikilla luokka-asteilla.</p> <p>Kehitetään yhteisövaikuttavuuden ideologian juurruttamista eri palveluissa.</p> <p>Kehitetään vanhempainyhdistysten osallisuutta eri foorumeissa myös vapaa-ajalla.</p> <p>Vahvistetaan maahan muuttaneiden perheiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia mm. lisäämällä monikielistä ja selkokielistä viestintää ja kutsumalla aktiivisesti uusraisiolaisia perheitä mukaan erilaiseen toimintaan.</p> <p>Tuetaan ja juurrutetaan kestävä kehityksen mukaista elämäntapaa koulussa.</p>	<p>Hyvinvointikoordinaattori, ASBU-työryhmä</p> <p>Hyvinvointikoordinaattori</p> <p>Nuorisopalvelut, alakoulujen rehtorit</p> <p>Yhteisövaikuttavuuden johtoryhmä</p> <p>Rehtorit, hyvinvointikoordinaattori</p> <p>Kotoutumispalvelut</p> <p>Rehtorit, ympäristöpalvelut</p>	<p>Asukasbudjetointi ja yhteiskehittämisen tilaisuus toteutettu, toteutuneet ideat.</p> <p>Kysely toteutettu ja tuloksia hyödynnetty suunnitelman tukena.</p> <p>Toimintaa kehitetty ja oppilaskuntatyötä hyödynnetty kaikilla luokka-asteilla.</p> <p>Toteutuneet yhteistyömallit yhteisövaikuttavuuden toteutumisessa.</p> <p>Toteutunut osallisuus foorumeissa ja suunnitelmien valmistelussa. Vanhempain edustus mukana koulun yhteisöllisissä opiskeluhuollon työryhmässä.</p> <p>Toteutunut viestintä ja toiminta.</p> <p>Toteutetut toimenpiteet, palaute ja jatkotoimenpiteet kouluissa.</p>

2. Lapsille ja nuorille saavutettavan ja turvallisen elinympäristön mahdollistaminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutahot	Mittarit
Edistämme yhteistyötä ja tietoisuutta lasten, nuorten ja perheiden liikenneturvallisuuden lisäämiseksi.	<p>Kehitetään kouluihin säännöllistä liikennekasvatusta ja osallistetaan lapsia ja nuoria mm. liikenteen vaaranpaikkojen tunnistamisessa. Vahvistetaan myös vanhempien tietoisuutta liikenneturvallisuustaidoista yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Kehitetään kuvallista ja monikielistä viestintää sekä kampanjointia lasten ja nuorten kanavissa.</p>	<p>Nuorisopalvelut, rehtorit, liikenneturvallisuustyöryhmä</p> <p>Kotoutumispalvelut yhteistyössä toimialojen kanssa</p>	<p>Säännöllinen liikennekasvatus toteutunut kouluissa. Toteutuneet esim. tiedotus, tilaisuudet ja koulutukset.</p> <p>Toteutunut viestintä ja saavutettavuus.</p>
Edistämme lasten, nuorten ja perheiden turvallisuuden tunnetta omassa arjen toimintaympäristössä ehkäisemällä kiusaamista, väkivaltaa ja rasismia.	<p>Kehitetään ja otetaan käyttöön toimintamalli pienten lasten aggressiivisuuden vähenemisen tukemiseen.</p> <p>Kehitetään neuroesteettömyyttä lasten toimintaympäristöissä.</p> <p>Kehitetään yhteinen toimintamalli puhelimien käytöstä kouluissa.</p> <p>Raisiossa määritetään yhteiset turvallisemman tilan periaatteet ja ne otetaan käyttöön kaupungin toimipisteissä.</p> <p>Lisäämme ammattilaisten osaamista puheeksi otosta mm. nuorten kohtaamasta kiusaamisesta, rasismista, väkivallasta, seksuaalisesta häirinnästä tai sopimattomasta käytöksestä.</p> <p>Valmistellaan Varhan ja kuntien alueellinen mielen hyvinvoinnin edistämisen, ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyön toimenpidesuunnitelma.</p> <p>Selkeytetään kunnan ja Varhan rooleja ja vastuita väkivallan ja syrjinnän ehkäisyssä.</p> <p>Kehitetään antirasistista, yhdenvertaisuutta vahvistavaa toimintakulttuuria eri toimintaympäristöissä kuten varhaiskasvatuksessa, kouluissa, nuoriso-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluissa.</p> <p>Edistetään tietoisuutta ja kampanjointia myös vanhemmille mm. sähkötupakoinnista eli vape:sta.</p> <p>Tehdään toimenpiteitä Raision keskustan alueen turvallisuuden lisäämiseksi.</p>	<p>Varhaiskasvatus yhteistyössä Varhan ammattilaisten kanssa</p> <p>Varhaiskasvatus, koulut, kirjastopalvelut</p> <p>Sivistyspalvelut, rehtorit</p> <p>Kaikki toimialat</p> <p>Yhteisöllinen opiskeluhoolto, Ankkuriopettaja, nuorisopalvelut, Rusko-Raisio-Naantali lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä</p> <p>Hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä toimialojen ja Varhan alueellinen mielen hyvinvoinnin edistämisen, ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyön yhdyshenkilöverkosto</p> <p>Raisio-Rusko-Naantali lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä</p> <p>Sivistys- ja vapaa-aikatoimialat, oppilashuolto ja kotoutumispalvelut</p> <p>Hyvinvointikoordinaattori, yhteisöllinen opiskeluhoolto yhteistyössä Varsinais-Suomen Vape-verkoston kanssa</p> <p>Kaikki toimialat</p>	<p>Toimintamalli luotu ja käytössä.</p> <p>Neuroesteettömyyttä kehitetty toimipisteissä / x-määrä, toimenpiteet.</p> <p>Toimintamalli puhelimien käytöstä luotu ja käytössä.</p> <p>Turvallisemman tilan periaatteet kartoitus tehty ja käytössä kaupungin toimipisteissä, x-määrä.</p> <p>Toteutuneet koulutukset.</p> <p>Alueellinen toimenpidesuunnitelma valmisteltu, jatkotoimenpiteet määritelty.</p> <p>Yhteistyörakenteet ja -mallit Varhan kanssa mm. valmisteltu Raisio-Rusko-Naantali lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän vuosikello.</p> <p>Tunnistetut rasistisia ja syrjiviä käytäntöjä vastaan luodut toimenpiteet, jotka edistävät yhdenvertaisuutta, niiden seuranta eri toimialoilla</p> <p>Toteutetut kampanjat sekä tilaisuudet vanhemmille päihdeiden osalta.</p> <p>Toteutetut toimenpiteet.</p>

3. Lasten ja nuorten fyysisen hyvinvoinnin ja terveiden elintapojen edistäminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutahot	Mittarit
Mahdollistamme lasten, nuorten ja perheiden omaehtoista liikkumista ja monipuolisia harrastamisen mahdollisuuksia.	<p>Kehitetään nuorille kohdennettuja toimintamuotoja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Liikkuva koulu ja Liikkuva varhaiskasvatus toiminta sekä Move-polun kehittäminen.</p> <p>Toteutetaan Raision kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmaa.</p> <p>Kehitetään lasten ja nuorten kanssa harrastamisen kokonaisuutta kuten Raiha-mallia sekä lasten, nuorten ja perheiden soveltavan liikunnan mahdollisuuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa</p> <p>Valmistellaan soveltavan liikunnan strateginen työkirja osana hyvinvointisuunnitelmaa.</p>	<p>Liikunta- ja nuorisopalvelut</p> <p>Koulut, varhaiskasvatus, liikuntapalvelut</p> <p>Raision kävelyn ja pyöräilyn työryhmä</p> <p>Liikunta- ja nuorisopalvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Raisio-opisto, liikunta- ja urheiluseurat</p> <p>Liikuntapalvelut, hyvinvointikoordinaattori</p>	<p>Toteutetut toiminnot ja toimintamallit, kävijämäärät ja palautteet.</p> <p>Nykytilan arvioinnit, Move-polku kehitetty.</p> <p>Edistämishjelman toteutuneet toimenpiteet.</p> <p>Toteutuneet toiminnot, kävijämäärät.</p> <p>Soveltavan liikunnan strateginen työkirja valmisteltu, jatkotoimenpiteet.</p>
Edistämme lasten, nuorten ja perheiden hyviä ja kestäviä elintapoja.	<p>Kehitetään koululiikunnan mahdollisuuksia tukea tarvitseville mm. pienryhmätoimintana.</p> <p>Kehitetään elintapaohjauksen palvelupolkua ja Raision liikuntaneuvontamallia lapsille, nuorille ja perheille yhteistyössä Varhan kanssa.</p> <p>Vahvistetaan yhteistyötä ja tietoisuutta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa hyvien elintapojen kuten unen ja ruokakasvatuksen osalta.</p> <p>Toteutetaan yhteisiä esim. kampanjoita ja vanhempainiltoja elintavoista koko perheen näkökulmasta.</p> <p>Osallistetaan lapset ja nuoret erilaisten ruokavaihtoehtojen suunnitteluun kouluissa esimerkiksi kasvisruokavaihtoehtot.</p>	<p>Liikunnanopettajat, rehtorit</p> <p>Liikuntapalvelut, Varhan elintapaohjaus</p> <p>Varhaiskasvatus, koulut, ruokapalvelut yhteistyössä Varhan neuvola – ja kouluterveydenhuollon palvelut</p> <p>Varhaiskasvatus, koulut yhteistyössä Varhan neuvola – ja kouluterveydenhuollon ja järjestöjen kanssa</p> <p>Ruokapalvelut, rehtorit</p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet koululiikunnan kehittämisessä.</p> <p>Liikuntaneuvontamalli ja palvelupolkumalli kehitetty.</p> <p>Toteutetut toimenpiteet, palaute.</p> <p>Toteutetut esim. kampanjat ja vanhempainillat elintavoista, jatkotoimenpiteet.</p> <p>Lapset ja nuoret osallistettu suunnitteluun, palaute ja jatkotoimenpiteet.</p>
Mahdollistamme lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden virkistysalueiden kehittämiseen.	<p>Toteutetaan asukasbudjetointia.</p> <p>Huomioidaan yhteinen virkistysalueiden kehittäminen ja julkisen liikenteen sekä palveluiden saavutettavuus kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa.</p>	<p>Hyvinvointikoordinaattori, ASBU-työryhmä</p> <p>Infra-, kaupunkikehitys- ja liikuntapalvelut</p>	<p>Asukasbudjetointi toteutettu.</p> <p>Käyttäjämäärät, asukaspalautteet ja -kyselyt.</p>

4. Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutahot	Mittarit
Edistämme varhaista tukea ja palveluihin ohjautuvuutta lasten, nuorten ja perheiden toimintaympäristössä.	<p>Vahvistetaan tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitokasvatusta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä lisätään vanhempien tietoisuutta.</p> <p>Ylläpidetään kouluissa riittävä kohtaavien aikuisten resurssi opetushenkilön lisäksi jalkauttamalla esimerkiksi koulunuorisotyöntekijät, kouluvalmentajat ja yhteisöpedagogit osaksi koulujen toimintakulttuuria sekä mahdollistaen uusia pilotointeja.</p> <p>Kehitetään kulttuuriresepti-mallia alueellisena yhteistyönä.</p> <p>Jalkautetaan ja vakiinnutetaan <u>Elämyspolku</u> osaksi varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintakulttuuria.</p> <p>Kartoitetaan Varhan ja järjestöjen kanssa palveluohjausta matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin ja mahdollisuuksia eri palveluiden tarjoamiseen lasten ja nuorten toimintaympäristössä.</p> <p>Kartoitetaan henkilökunnan lisäkoulutuksia mielen hyvinvoinnista, ehkäisevästä päihde- ja väkivaltatyöstä esim. Hyvän mielen ensiapukoulutukset.</p> <p>Vieraskielisten lasten kielitaidon tukeminen.</p>	<p>Varhaiskasvatusyksiköiden johtajat, rehtorit, yhteisöllinen opiskeluhoito</p> <p>Opetuksen kehittämispäällikkö, rehtorit</p> <p>Kulttuuripalvelut, hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä Varhan perhekeskus ja järjestöt</p> <p>Varhaiskasvatuksen johtajat, rehtorit, kulttuuripalvelut</p> <p>Varhaiskasvatus, sivistyspalvelut, Varhan perhekeskusverkosto, hyvinvointikoordinaattori</p> <p>Henkilöstöpalvelut, hyvinvointikoordinaattori</p> <p>Varhaiskasvatus, koulut, kirjastopalvelut</p>	<p>Toteutuneet toimenpiteet ja palaute, jatkotoimenpiteet.</p> <p>Resurssit käytössä x-määrä / koulu, palaute.</p> <p>Kulttuuriresepti-malli kehitetty, jatkotoimenpiteet.</p> <p>Elämyspolku vakiintunut osaksi toimintakulttuuria x-määrä toimipisteitä.</p> <p>Kartoitus tehty, jatkotoimenpiteet ohjautuvuuden toteutumiseksi.</p> <p>Kartoitus toteutunut, jatkotoimenpiteet ja toteutuneet koulutukset.</p> <p>S2-opetuksen toteutus, oman äidinkielen opetuksen toteutuneet ryhmät tai oppilasmäärät ja kielet, joissa järjestetty opetusta, S2- ja eri kielisen aineiston saatavuus ja käyttö, lukulumoaineiston toteutunut käyttö.</p>
Tuemme vanhemmuutta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, jotta vanhemmat saavat tukea vanhemmuuteen, kasvatukseen ja omaan hyvinvointiin.	<p>Vahvistetaan yhteistyötä Varhan perhekeskuksen kanssa kartoittamalla perhevalmennusta pikkulapsiperheiden tukemiseen ja perheneuvolan jalkautumista lasten kasvuympäristöön.</p> <p>Vahvistetaan tilaisuuksia ja tiedotusta vanhempainyhdistysten kautta mielen hyvinvoinnin edistämisestä, ehkäisevästä päihde- ja väkivaltatyöstä.</p> <p>Osallistetaan vanhempainyhdistykset tapahtumien suunnitteluun ja laaditaan yhteinen suunnitelma perhetapahtumista.</p> <p>Vahvistetaan kasvatuskumppanuutta maahanmuuttajataustaisten vanhempien kanssa ja tuetaan vanhempien voimavaroja kasvattaa lasta kodin ja ympäröivän yhteiskunnan risteyskohdassa.</p>	<p>Varhaiskasvatus yhteistyössä Varhan perhekeskuspalvelut ja järjestöt</p> <p>Hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa</p> <p>Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan ja Varhan perhekeskusverkoston kanssa</p> <p>Varhaiskasvatus, koulut, oppilashuolto, kotoutumispalvelut, Varhan perhekeskuspalvelut</p>	<p>Kartoitukset tehty, jatkotoimenpiteet.</p> <p>Toteutetut tilaisuudet, kävijämäärät.</p> <p>Suunnitelma valmisteltu. Toteutetut tilaisuudet.</p> <p>Toteutuneet perhekohtaiset kotoutumissuunnitelmat, toteutuneet ns. babyinfot vieraskielisille perheille, vanhempaintapaamiset varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä vanhempainillat, joissa huomioitu maahanmuuttajataustaisten perheiden osallistumismahdollisuudet (esim. tulkkaus).</p>

6.Suunnitelma hyväksymisestä, toteuttamisesta ja seurannasta

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämislaki (612/2021) 6 § edellyttää kuntien seuraavan ja raportoivan väestön hyvinvoinnin tilaa sekä siinä tapahtuvia muutoksia säännöllisesti. Kuntien tulee laatia valtuustokausittain laaja hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksessa tehdään arviointia toteutumisesta.

Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus hyväksytään kaupunginvaltuustossa. Valtuustokaudelle laaditun hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittaisessa raportissa, joka raportoidaan kaupunginvaltuustolle.

Sivistyslautakunta lähettää Raison lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Raison lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 on osa Raison hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 -kokonaisuutta. Arviointia toimenpiteiden toteutumisesta tehdään aktiivisesti ja poikkisektoraaalisesti yhdessä kaikkien toimialojen kanssa talousarvioprosessin yhteydessä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain valtuustolle osana hyvinvointisuunnitelmakokonaisuutta sekä valtuustokauden lopussa osana laajaa hyvinvointikertomusta.

Hyvinvointikoordinaattori koordinoi ja seuraa suunnitelman toteutumista yhdessä kaikkien toimialojen ja kaupungin johtoryhmän kanssa. Arviointimittareina toimivat yhteisesti määritellyt kaupunkitasoiset sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt mittarit ja toimialojen käyttösuunnitelmassa määritellyt mittarit, sähköiseen hyvinvointikertomukseen valittu indikaattoritieto sekä paikallisesti toteutetut hyvinvointikyselyt ja osallistaminen.

Hyvinvointikertomus ja –suunnitelmakokonaisuus toimii Raison kaupungin hyvinvointijohtamisen poikkileikkaavana työvälineenä.

7. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu yhteistyössä

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelua on tehty jo Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 valmistelun yhteydessä vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2024 aikana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmisteluun ovat osallistuneet

- Kaupungin asiantuntijat eri toimialoilta, Kestävä Raisio -työryhmä
- Hyvinvointikoordinaattori
- Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä

sekä valmisteluun on osallistettu Varhan perhekeskuksen asiantuntijoita, nuorisovaltuusto sekä Hyvinvointia Yhdessä -foorumiin osallistuneita eri toimijoita järjestöistä, seurakunnasta, yksityiseltä sektorilta, vaikuttamistoimielimistä sekä päättäjiä.

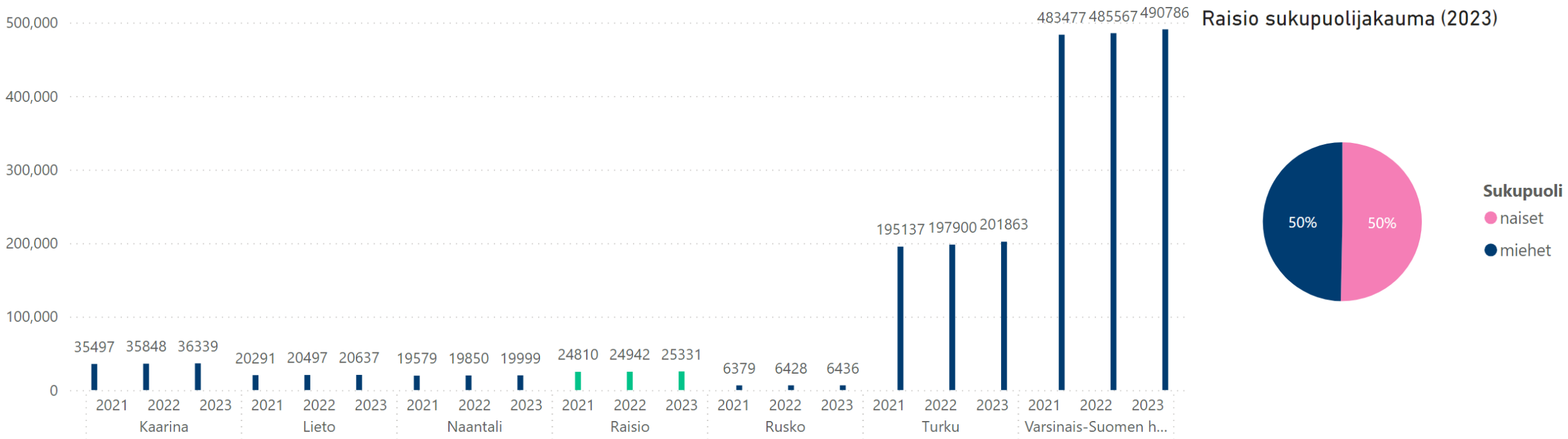

LIITE Mitä kuuluu raisiolaisille lapsille, nuorille ja perheille?

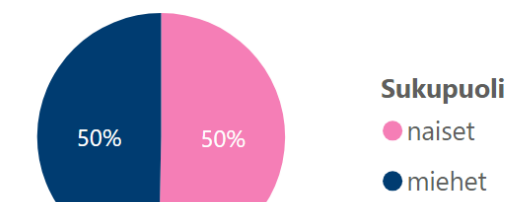
Indikaattoritieto raisiolaisten lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta.

raisio

Väestön kehitys kuntavertailu, 2021 -2023

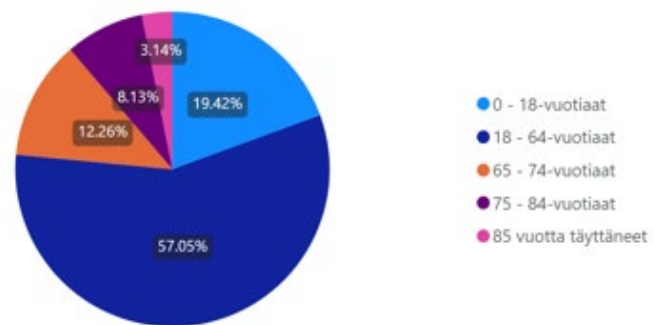

Raisio sukupuolijakauma (2023)

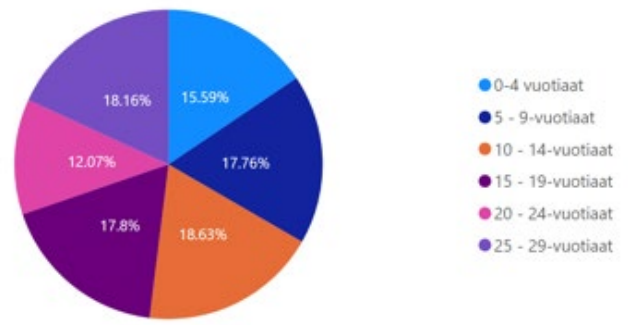

Väestö 31.12.2023 sekä väestö 04/24

Raisio ikäjakauma 2023

Raisio ikäjakauma 2023

25,331
 Väestö 04/24: 25464 (+0.52%)

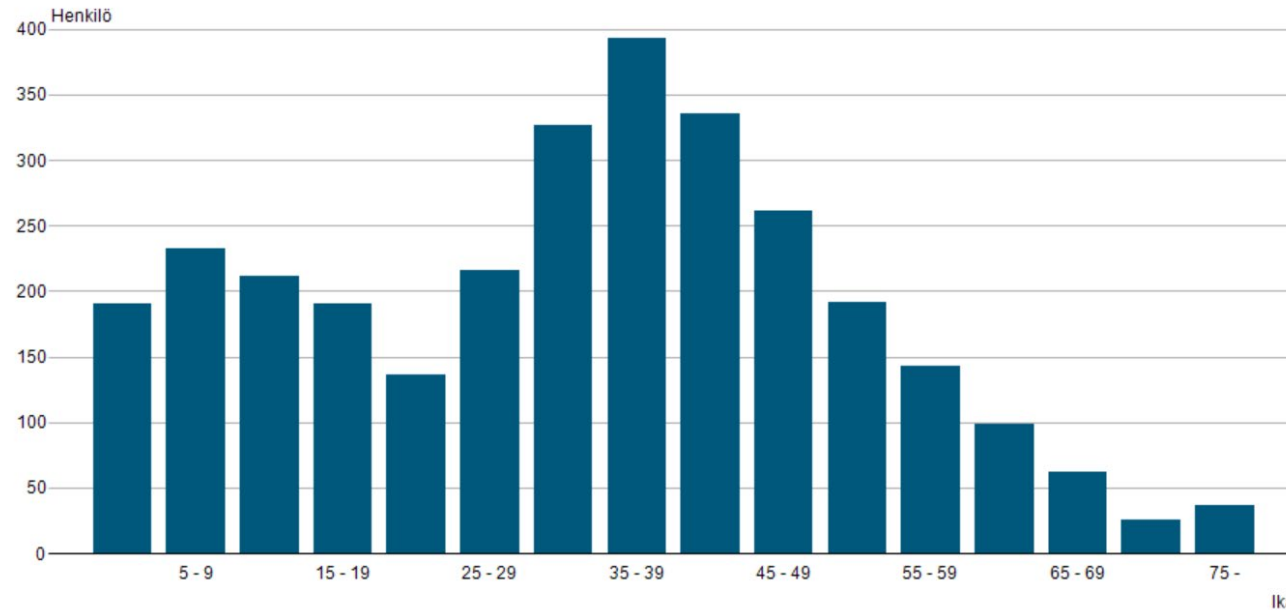

Vieraskielisen väestön osuus

Väestö muuttujina Ikä. Raisio, VIERASKIELISET YHTEENSÄ, Henkilöiden lukumäärä, 2023.

Vuoden 2023 lopussa vieraskielisiä kaupunkilaisia oli yht. 3051 henkilöä eli noin 12 % väestöstä.

Lähde: Tilastokeskus

Vieraskielinen väestö on tyypillisesti myös kantaväestöä nuorempaa, joten lasten ja työikäisten osuus on huomattava. Isoimmat kieliryhmät ovat venäjä (455), ukrainan (378), albaania (304), bosnia (219) ja viro (202). Raisioon muutetaan monesta eri syystä ja eri maista sekä maanosista, joten maahanmuuttajataustainen väestö on myös keskenään moninainen.

Viimeisin huomattava ryhmä ovat olleet Ukrainan pakolaiset. Heidän vastaanottonsa on vahvasti näkynyt eri toimialoilla kuten varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja kotoutumispalveluissa.

Toteutettuja kyselyitä tiedolla johtamisen tukena

Keväällä 2023 Raisio, Rusko ja Naantali toteuttivat yhteisen hyvinvointikyselyn alueensa lapsiperheille. Kyselyn avulla kunnat keräsivät lapsiperheiden paikallista kokemustietoa perheen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Kuntayhteistyönä toteutettu kysely tarjoaa kunnille arvokasta vertailutietoa ja mahdollisuuden kehittää palveluita myös yhteistoimin. Kyselyyn vastasi yhteensä 865 henkilöä, joista 328 asui Raision alueella, 327 Naantalın alueella, ja 210 Ruskon alueella.

Syksyllä 2023 Raisiossa toteutettiin lapsiperheille suunnatun alueellisen kyselyn jälkeen myös haastattelututkimus varhaiskasvatusikäisten lasten vanhemmille. Haastatteluun osallistui 12 perhettä. Tutkimushaastattelun tavoitteena oli syventävän tiedon ja ymmärryksen vahvistaminen siitä, miten ajanpuute ja arjen kuormittavuus vaikuttavat perheiden elämään, yhteisösuhteisiin ja itsensä toteuttamiseen, ja miten kunnalliset palvelut voivat olla osa näiden haasteiden lieventämistä ja perheiden hyvinvoinnin tukemista.

Syksyllä 2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialue Varha ja Raision kaupunki toteuttivat päihdetilannekyselyn. Päihdetilannekyselyllä kartoitettiin havaintoja ja mielipiteitä eri päihteiden käytöstä, päihdehaittojen ehkäisystä ja ehkäisevästä päihdetyöstä. Päihteillä tarkoitetaan tässä yhteydessä niin alkoholia, huumeita, tupakkatuotteita kuten tupakkaa, nuuskaa ja sähkösavukkeita. Lisäksi saman lain perusteella kysyttiin myös mielipiteitä ja näkemyksiä haitallisen rahapelaamisen ehkäisemiseksi. Päihdetilannekysely kohdennettiin niin nuorille kuin aikuisille. Tiedonkeruusta ja – käsittelystä vastasi Varsinais-Suomen hyvinvointialue eli Varha. Varsinais-Suomen hyvinvointialueella päihdetilannekyselyyn vastasi yhteensä 3299 aikuista ja 4953 nuorta. Raisiolaisista kyselyyn vastasi yhteensä 239 henkilöä, joista nuoria alle 18-vuotiaita vastaajia oli 170. Päihdetilannekysely on toteutettu Raisiossa viimeksi vuonna 2021.

Keväällä 2024 toteutettiin myös varhaiskasvatuksen kysely huoltajille. Kysely on osa Raision varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen laadun arviointia. Kyselyn teemat koskivat pääosin perustoimintoja, kuten ulkoilua, ruokailua ja lepoa sekä tulo- ja lähtötilanteita. Vastaajina oli sekä kunnallisen että yksityisen varhaiskasvatuksen (päiväkodit) asiakasperheet.

Lapsiperheiden hyvinvoinnin tilannekuva

raisiO

Vuonna 2023 Raisiossa oli lapsiperheitä 37,9 % kaikista perheistä ja yhden vanhemman perheitä 20,3 % lapsiperheistä. Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien määrä oli 24,3 % kaikista lapsiasuntokunnista vuonna 2023, kun se vuonna 2021 oli 23,9 %. Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien määrä on viimeisen kahden vuoden aikana hieman kasvanut. Varsinais-Suomen hyvinvointialueella sama luku on 28 %.

Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuus oli 9,1 % prosenttia kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä vuonna 2022, joka on viimeisin todennettu luku. Näissä kotitalouksissa tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Määrä on lisääntynyt vuodesta 2020, jolloin luku oli 8,6 % ja vuonna 2021 8,9 %. Raisiossa luku on suurempi kuin Liedossa (4,9 %), Ruskolla (5,2 %) ja Naantalissa (6,6 %) mutta pienempi kuin Turussa (17,6 %) ja hyvinvointialueella (11,6 %).

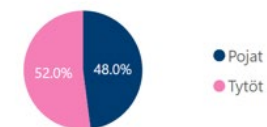
Lapsiperheille suunnatussa hyvinvointikyselyssä Raision tuloksissa nousi perheiden elämää tukevinä asioina korostuivat yhteinen aika (50%), harrastaminen (40%), luonto (38%), koulu (35%), läheiset (33%) ja elämäntavat (32%). Toisaalta haasteiksi lapsiperheet nostivat juuri yhteisen ajan ja tukiverkoston puutteen sekä taloudelliset huolet.

Kouluterveyskyselyssä vuonna 2023 4.-5.luokkalaisten tuloksissa lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus on avointa 74,7 %:in mielestä, ja tämä on laskenut viime tiedonkeruun jälkeen. Vuonna 2021 tämä avointa vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä koki jopa 83,8 % vastaajista. Raision tulos on verrokkikuntia alhaisempi ja hyvinvointialuetta alhaisempi. Lapsiperheiden nostamalla mm. yhteisen ajan puutteella ja siihen vaikuttavilla tekijöillä saattaa olla vaikutusta myös avoimen vuorovaikutuksen puutteeseen.

Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus avointa, % 4.-5. luokkalaista

Raisio sukupuolijakauma (2023)

Perhearjessa koetaan paljon tasapainoilua, suorittamista, tunnollista vanhemmuutta, ennakkointia, riittämättömyyden tunnetta kuin myös omien rajojensa tunnistamista. Suurin osa haastattelututkimukseen osallistuneista koki kuitenkin selviävänsä hyvin lapsiperhearjesta itse tai tukiverkoston avulla. Työn joustaminen ja lyhennetty työviikko tukee arjen hallintaa sekä suunnitelmallisuus ja ennakkointi vähensi kiirettä. Arjesta tekee kiireisen työnteon, koulun ja harrastusten yhteensovittaminen.

”Sanotaan että on kiire, että se olisi joku itseisarvo ja eihän se missään nimessä ole, mutta onhan tää arki tietyllä tavalla kuormittavaa tällä hetkellä, kun kyllähän se sitten on niin, että arki sujuu ilman yllätyksiä. Sitten se on priorisointikysymys, mutta jos tulee joku pieni muuttu-ja, esimerkiksi lapsi sairastuu, niin kyllähän se sitten taas sekoittaa sitä pakkaa tosi paljon, että meidän täytyy aina miettiä, että miten kaikki asiat läriestvv.”

Haastattelututkimuksessa (N=12) nousi huoli varsinkin yksinhuoltajien ja monilapsisten perheiden pärjäämisestä. Toisaalta moni haastateltavista oli tyytyväinen Raision kaupungin palveluihin ja toimivuuteen. Esimerkiksi RaiHa-toiminta sai kiitosta ja toivotaan, että jatkossakin on aina monipuolisia harrastuksia koulussa heti koulupäivän jälkeen. Kaupungin palveluista kaivattiin nykyistä enemmän helposti löydettävää tietoa ja viestintää sekä perhekahviloita ja lapsiparkkeja, sekä lisää alle kolmivuotiaille suunnattuja ohjattuja harrastusmahdollisuuksia, jossa perheet voivat käydä yhdessä lastensa kanssa.

”Harrastaminen on minusta, se on tosi tärkeätä, koska se on sellainen, mikä meitä hioo ja hitsaa yhteen tietyllä tavalla.”

Harrastamisen merkitys perheille tarkoittaa perheen sisäisten sosiaalisten suhteiden vahvistamista. Koulujen loma-aikaan toivotaan monipuolisempaa toimintaa. Haastattelun mukaan perheet ovat valmiita maksamaan kaupungin palveluista. Yhteinen aika merkitsee perheille kaiken kaikkiaan arkista yhdessäoloa, yhteisiä ruokailu- ja höpöttely-hetkiä ilman ruutuja.

Lapsiperheiden hyvinvointikyselyn tuloksissa Raision kehittämiskohteiksi nousivatkin

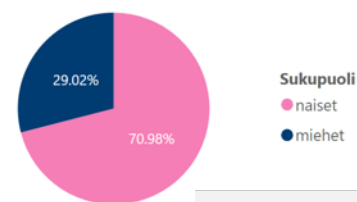
- vapaa-ajan ja harrastamisen mahdollisuuksien kehittäminen (31%)
- varhaiskasvatuksen ja koulun kehittäminen (26%) sekä
- perheiden perus- ja tukipalveluiden kehittäminen (24%)

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden raisiolaisten sukupuolijakauma (2023)

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25-64 –vuotiaiden osuus on noussut joka vuosi, ja huomioitavaa on naisten osuus. Tämä tilannekuva kertoo myös siitä, että osa niin työikäisistä vanhemmista kuin työssä olevista asiantuntijoista ovat mukana tilastoissa. Tilannekuva on samaa niin Varsinais-Suomessa alueellisesti kuin koko maassa.

Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin haasteiden kohdalla tulee kiinnittää siis huomiota samanaikaisesti myös työikäisten jaksamiseen ja hyvinvointiin, jotta voimme tukea lapsia ja nuoria paremmin.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 18 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2346	Koko maa	miehet	16,9	17,0	16,4
		naiset	38,3	40,2	40,2
		yhteensä	27,3	28,2	27,9
	Varsinais-Suomen hyvinvointialue	miehet	17,3	15,6	16,1
		naiset	38,4	39,4	42,6
		yhteensä	27,9	27,5	29,4
	Raisio	miehet			
		naiset			
		yhteensä			
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2345	Koko maa	miehet	18,2	18,8	18,9
		naiset	43,1	44,1	46,2
		yhteensä	30,4	31,2	32,3
	Varsinais-Suomen hyvinvointialue	miehet	18,4	19,2	19,7
		naiset	43,4	45,5	47,0
		yhteensä	30,7	32,2	33,1
	Raisio	miehet	17,7	19,7	18,6
		naiset	41,6	41,3	45,5
		yhteensä	29,6	30,3	31,8

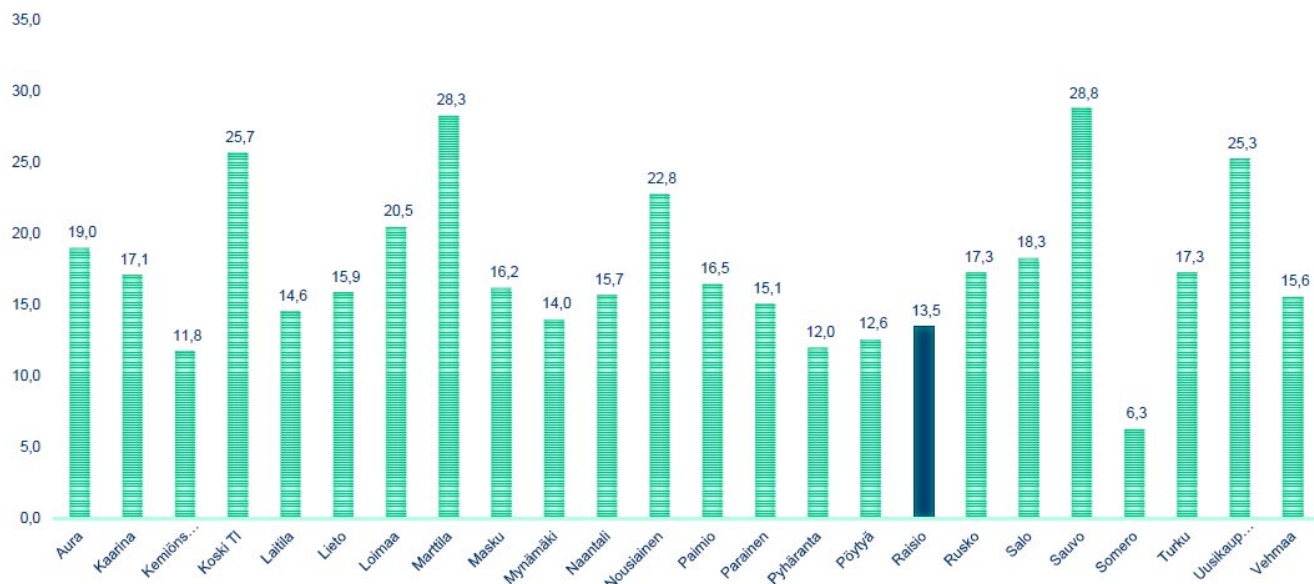

Mielen hyvinvoinnin tilannekuvaa

eri ikäisten lasten ja nuorten näkökulmasta

raisio

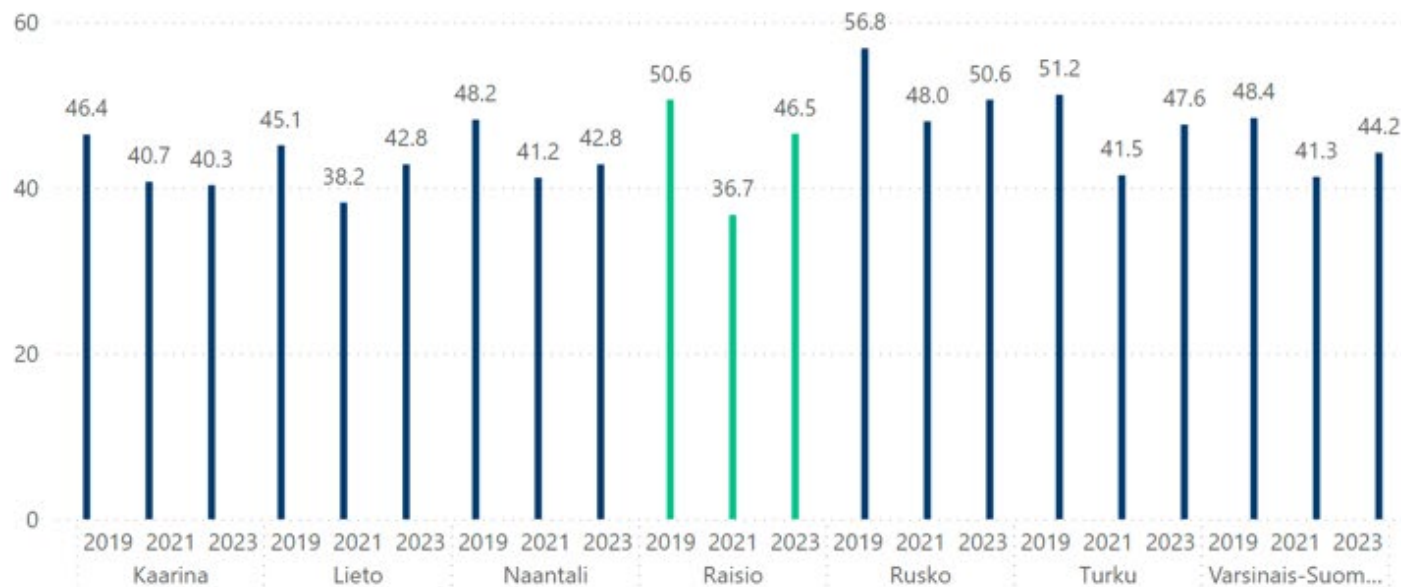
Kokee koulu-uupumusta, % 4.-5. luokkalaisista

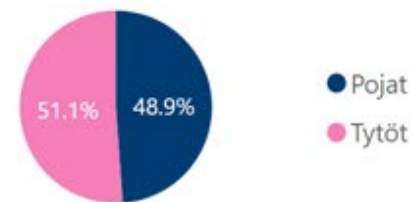
Yhä nuoremmat lapset kokevat koulu-uupumusta, ja tämä huolestuttava ilmiö on nähtävissä kouluterveyskyselyiden tuloksissa. Raisiossa jopa 13,5 % 4.-5.luokkalaisista kokee koulu-uupumusta. Alueellisesti luku on kuitenkin pienimpiä mutta tämä kasvanut ilmiö vaatii niin paikallista kuin alueellista ammatillista yhteistyötä.

Positiivisena voidaan nähdä lasten vaikuttamismahdollisuudet kouluissa. Raisiolaisista 4.-5.luokkalaisista 46,5 % on osallistunut koulun asioiden suunnitteluun, joka luo vahvaa pohjaa yhteiselle luottamukselle ja yhteen kuuluvuudelle.

Osallistunut koulun asioiden suunnitteluun, % 4.-5. luokkalaisista

Raisio sukupuolijakauma (2023)

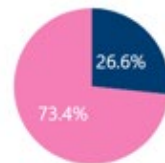
Kokee koulu-uupumusta, % Perusopetuksen 8.-9. luokkalaista

Positiivisena huomiona samanaikaisesti kuitenkin se, että esimerkiksi raisiolaisten nuorten määrä taiteen ja kulttuurin harrastamisen parissa on noussut. Vuonna 2021 määrä oli 44%, vuonna 2023 se oli jo 47 % 8.-9.luokkalaista.

Huomioitavaa on juuri tyttöjen osuus, jotka ovat kokeneet selkeästi enemmän myös kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. 26,2 % 8.-9.luokkalaista vastasi kokevansa ahdistuneisuutta ja heistä 74,8 % oli tyttöjä. Tämä on tärkeä huomio, koska harrastamisella etenkin luovilla harrastamisen muodoilla kuten kulttuuri, musiikki ja taide harrastamisella sekä kokemuksilla on tutkitustikin positiivista vaikutusta mielen hyvinvointiin.

Raisio sukupuolijakauma (2023)

- Pojat
- Tytöt

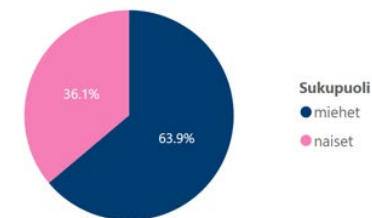
Koulu-uupumus 8.-9.luokkalaisten joukossa on noussut vuodesta 2019 alkaen ja vuoden 2023 kouluterveyskyselyiden tuloksissa 27 % perusopetuksen 8.-9.luokkalaista, joista 73,4 % tyttöjä, kokee koulu-uupumista. Samanaikaisesti 8.-9.luokkalaisten kokemus positiivisesta mielen hyvinvoinnista on laskenut vuoden 2021 26,5 %:sta 18,4 %:iin.

Tilanne vaatii muun muassa vahvaa verkostollista yhteistyötä niin asiantuntijoiden kuin vanhempien kanssa, vaikuttavia jalkautuvia toimintamalleja kuten yhteisövaikuttavuuden ideologian juurruttaminen, matalan kynnyksen tukea ja kohtaavia aikuisia sekä kuuntelua nuorten toimintaympäristöissä, sekä mahdollistamista ja tukea joka päiväiseen itsensä huolehtimiseen mielen hyvinvointia ja tasapainoa tukevien tekijöiden osalta kuten uni, ravinto, ihmissuhteet, tunteet, liikunta ja yhdessä liikkuminen, sekä harrastukset ja luova toiminta.

Kokenut vahvaa positiivista mielen terveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

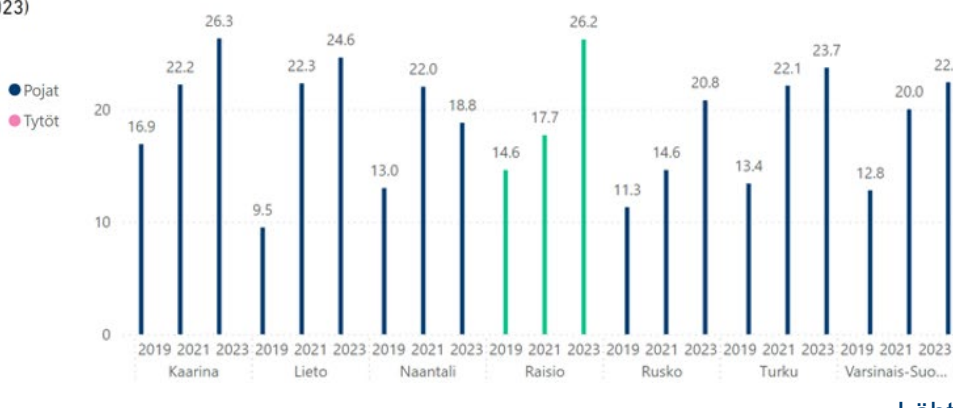

Raisio sukupuolijakauma (2023)

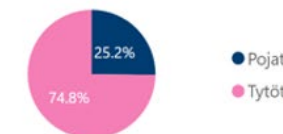

- Sukupuoli
- miehet
- naiset

Kokenut kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta, % 8. 9. luokkalaista

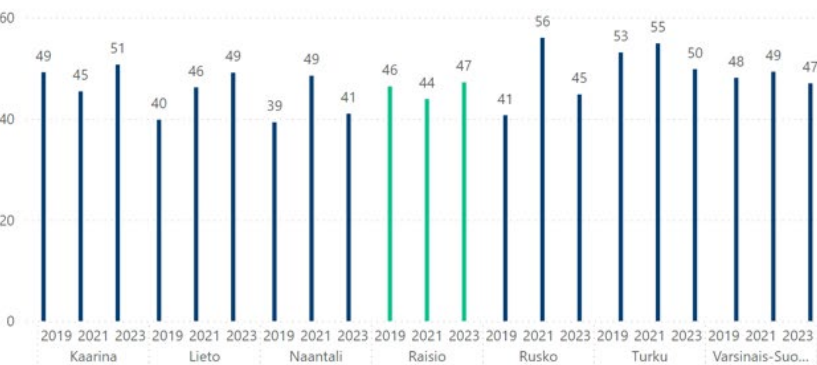

Raisio sukupuolijakauma (2023)

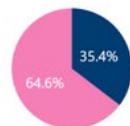

- Pojat
- Tytöt

Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % Perusopetuksen 8.-9. luokkalaista

Raisio sukupuolijakauma (2023)

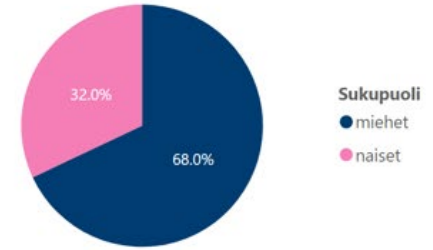
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % lukion 1.-2. luokkalaisista

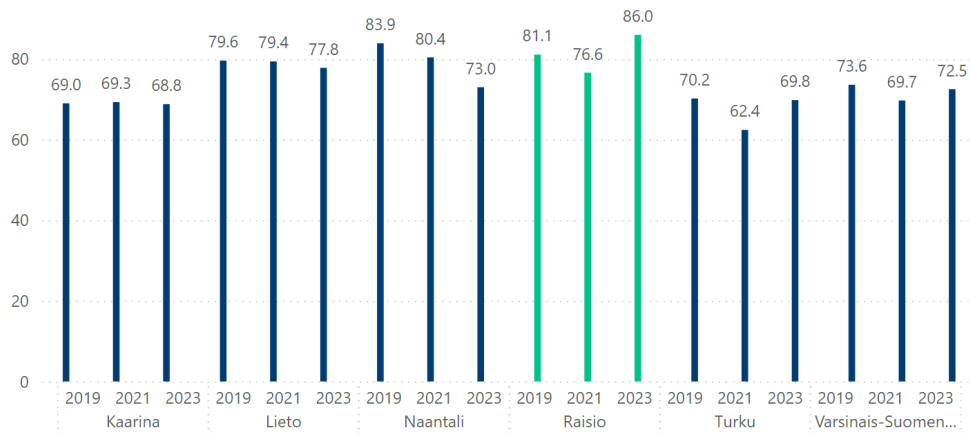
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

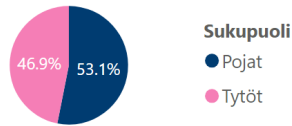
Raisio sukupuolijakauma (2023)

Helppo päästä koulun terveydenhoitajan vastaanotolle, % lukion 1.-2. luokkalaisista

Raisio sukupuolijakauma (2023)

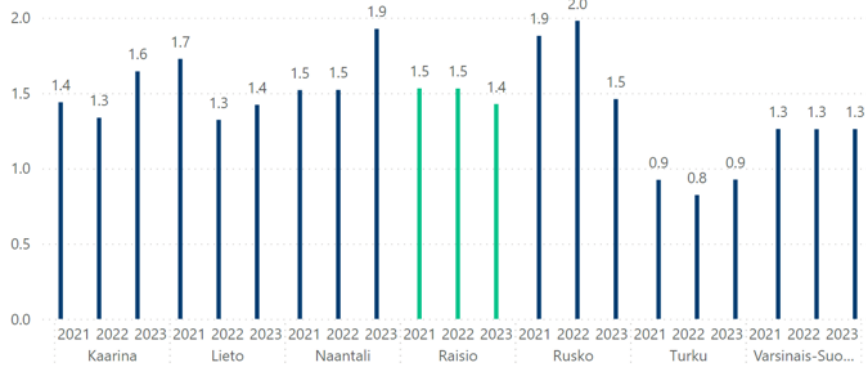

Lukion 1. ja 2.vuoden opiskelijoiden osalta muutokset monen asian suhteen ovat olleet positiivisia. Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus oli 22,7 % vuonna 2021 ja vuonna 2023 se oli 10,2 % lukion 1.-2.luokkalaisista. Huomioitavaa on kuitenkin, että noin 10 % kokee edelleen yksinäisyyttä, joka tulee huomioida toimenpiteissä.

Positiivista on huomio myös resurssien osalta. 86 % kokee, että on mm. helppo päästä koulun terveydenhoitajan vastaanotolle, kun on tarvetta.

Lukion 1. ja 2. luokkalaisista 28,9 % koki vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana vuoden 2023 kouluterveyskyselyiden mukaan, joka oli positiivinen nousi edelliseen mittaukseen. Vuonna 2021 määrä oli 26,2 %.

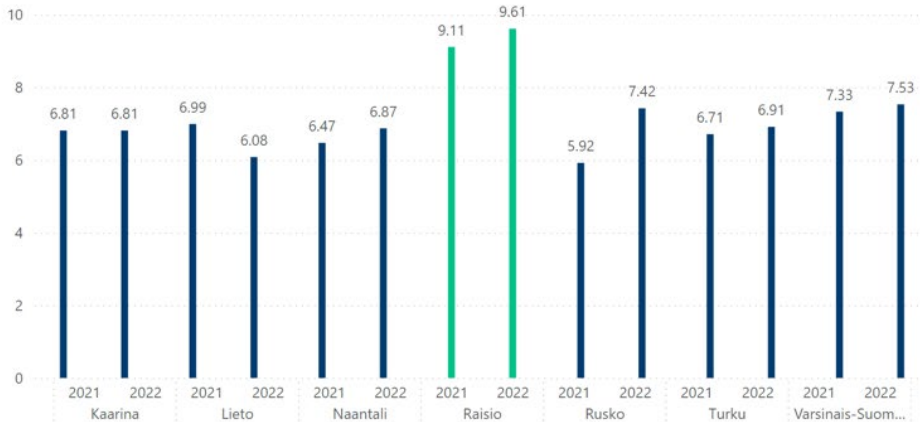
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

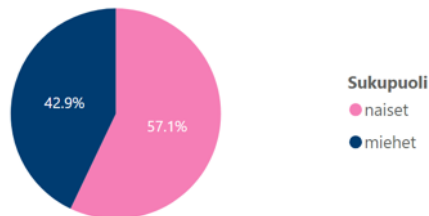
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16-24-vuotiaiden raisiolaisten osuus on hieman laskenut 1,5 % -> 1,4 % vastaavan ikäisestä väestöstä mutta koulutuksen ulkopuolelle jäävien osuus 17-24-vuotiaista nuorista on hieman lisääntynyt.

Esimerkiksi laaja-alaisilla nuorisotyön palveluilla tuetaan myös koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääviä nuoria Raisiossa kuten etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Raision nuorisotyön palveluiden saatavuus vuonna 2023 on kuvattu viereisessä taulukossa (Nuorisotilastot.fi).

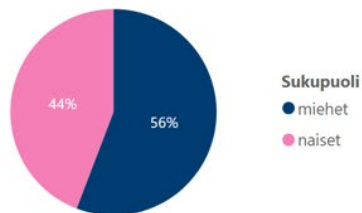
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Raisio sukupuoli (2023)

Raisio sukupuoli (2023)

Palveluiden saatavuus: Raisio, 2023

Palveluryhmä	Palvelu	%
Avoin nuorisotyö / yhteisöllinen nuorisotyö	Avoin pienryhmä- tai kerhotoiminta	100%
	Digitaalinen nuorisotyö / verkkonuorisotyö	0%
	Kansainvälinen nuorisotyö	100%
	Leiritoiminta	100%
	Nuorille järjestetyt koulutukset ja tiedotustilaisuudet	0%
	Nuorisotoimen tukema nuorten kesätyöllistäminen	100%
	Nuorten tieto- ja neuvontatyö	0%
	Tilat nuorten omaehtoiseen toimintaan	100%
Kohdennettu ja erityisnuorisotyö	Etsivä nuorisotyö	100%
	Katutyö tai jalkautuva nuorisotyö	100%
	Nuorten työpajatoiminta	100%
	Ohjaamon palvelut	0%
	Pienryhmätoiminta	100%
Nuorisotyö koulussa	Nuorisotyö peruskouluissa	100%
	Nuorisotyö peruskoulun ja toisen asteen nivelvaihees..	0%
	Nuorisotyö toisen asteen oppilaitoksissa	100%
Nuorten kansalaistoiminnan tukipalvelut	Nuorisojärjestöjen tukipalvelut	0%
	Nuorten vapaiden toimintaryhmien tukipalvelut	0%

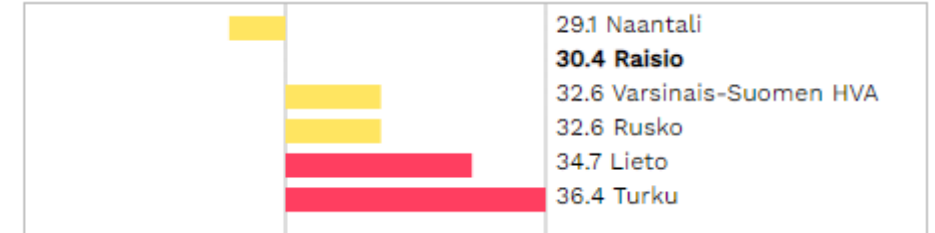
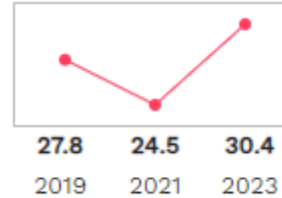

Elintapojen ja lähisuhdeväkivallan tilannekuvaa

eri ikäisten lasten ja nuorten näkökulmasta

raisio

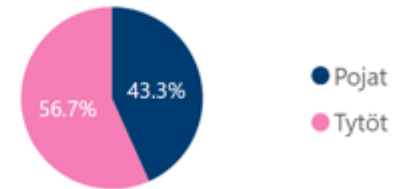
Koululounasta ei syö päivittäin 30,4 % raisiolaisista 8.-9.luokkalaisista, joka on huolestuttava ilmiö. Vuonna 2021 sama luku oli 24,5 %. Raision tilanne verrokkikuntiin ja hyvinvointialueen tilanteeseen nähden on kuitenkin parempi.

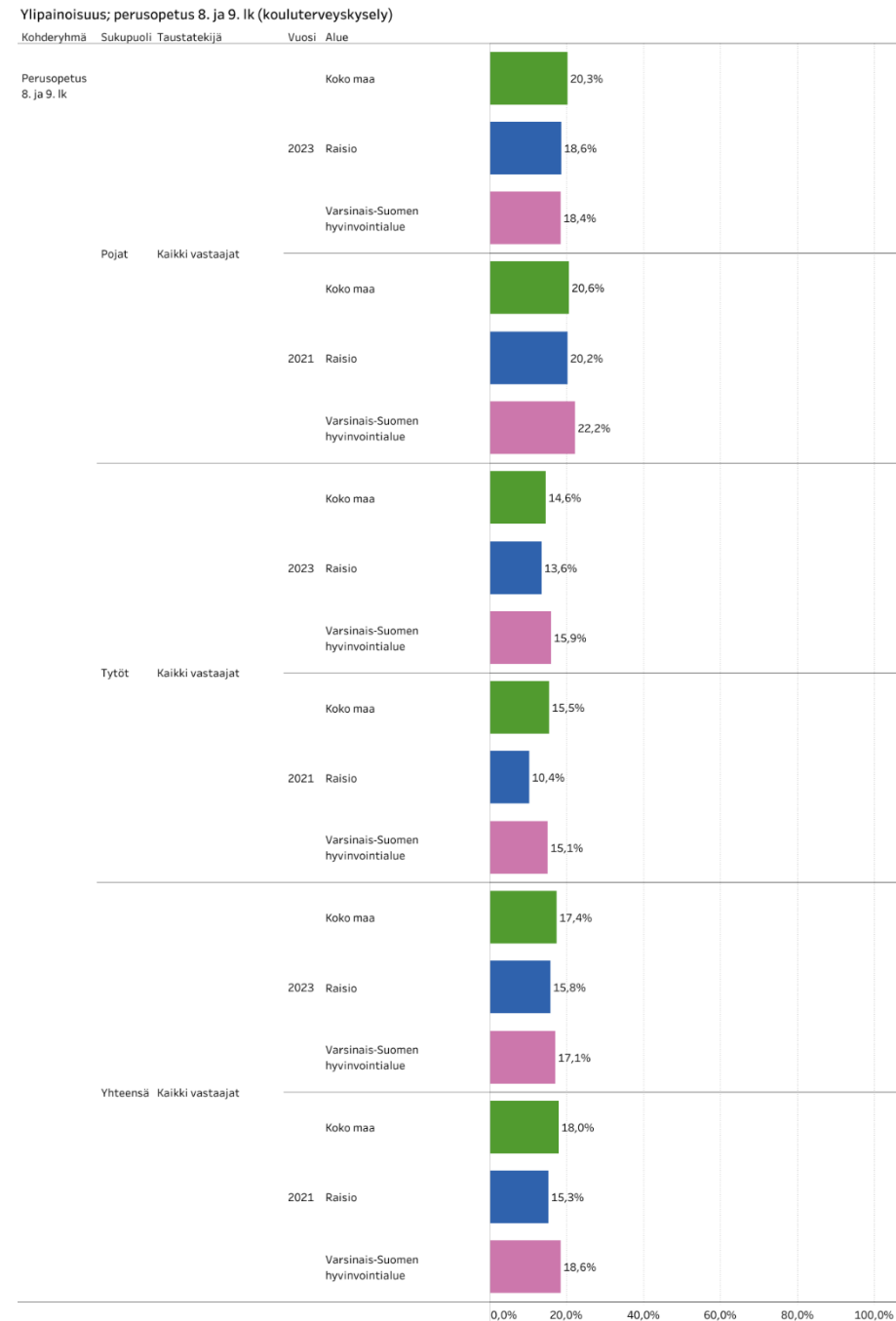
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % lukion 1.-2. vuoden opiskelijoista

Raisio sukupuolijakauma (2023)

Kouluterveyskyselyiden tuloksissa nousi myös 1.-2.vuoden lukio opiskelijoiden riittävä unen määrä. Arkisin alle 8 tuntia nukkuvien määrä oli positiivisesti laskenut vuoden 2021 68,9 %:sta 46,9 %:iin, vaikkakin luku on vielä suhteellisen korkea, mutta hyvin saman suuntainen kuin verrokkikunnissa. Unen laadulla ja unitottumuksilla on tutkimuksienkin mukaan yhteyttä kokonaisvaltaiseen jaksamiseen ja hyvinvointiin.

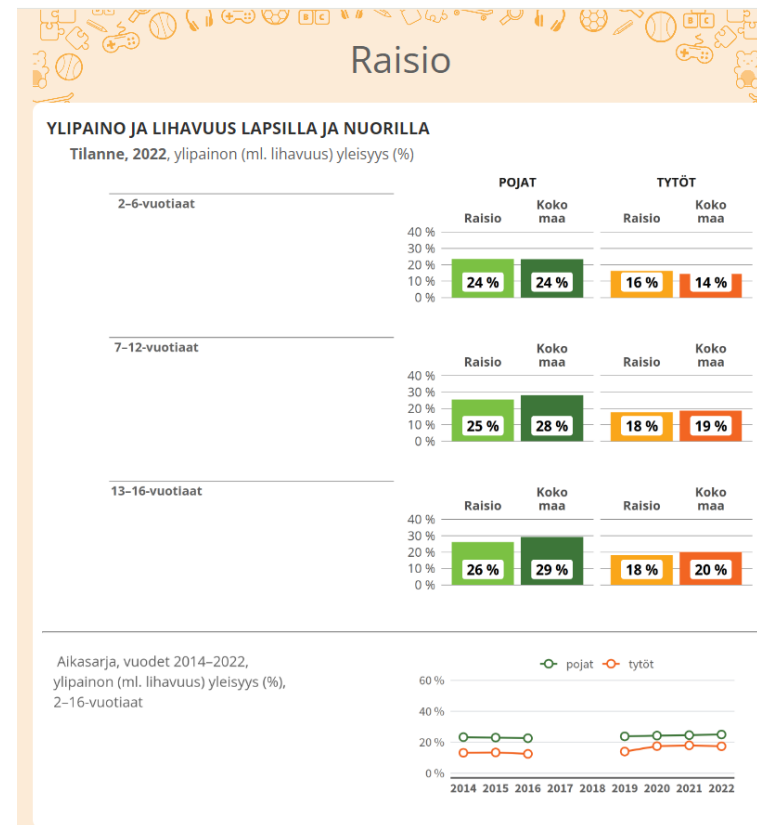

Väri, Alue
 1, Koko maa
 2, Raisio
 3, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Ylipainoisuuden nousu ja fyysisen aktiivisuuden lasku ovat myös näkyviä ilmiöitä eri ikäisten lasten kohdalla myös alle kouluikäisten kohdalla.

Poikien suhteellinen määrä ylipainoisuuden osalta on korkeampi kuin tyttöjen osuus. Yhtenä synnä on fyysisen aktiivisuuden väheneminen. Fyysisen toimintakyvyn muutoksia, haasteita ja onnistumisia esitellään seuraavilla sivuilla.

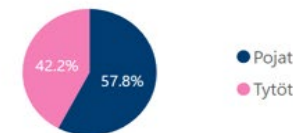
8.-9.luokkalaisten tuloksissa vuonna 2019 ylipainoisia oli 12,5 % ja vuonna 2021 15,3 % 8.-9.luokkalaista, kun taas vuonna 2023 määrä oli noussut 15,8 %:iin.

Ylipaino, % 8.-9. luokkalaista

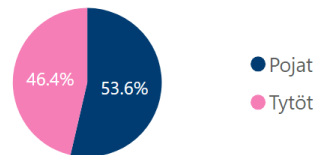
Raisio sukupuolijakauma (2023)

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4.-5. luokkalaisista

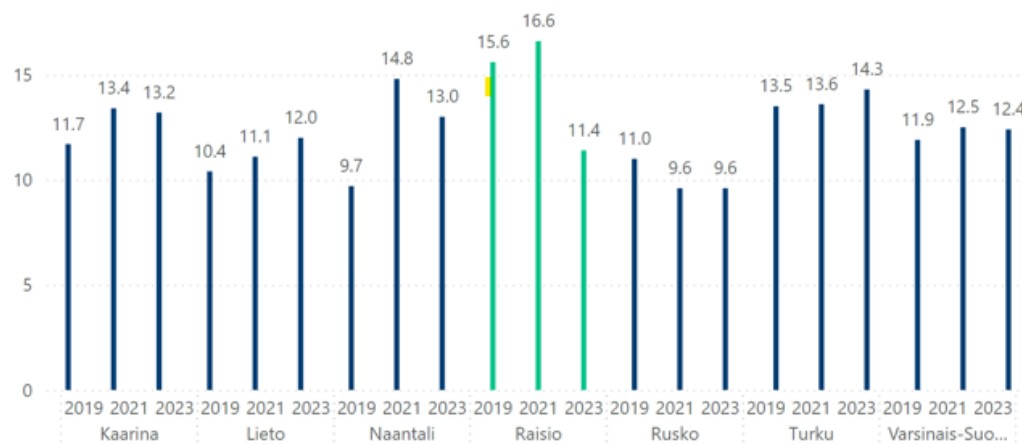
Raisio sukupuolijakauma (2023)

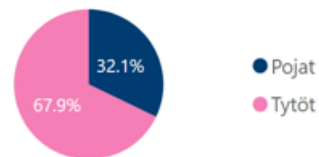
Raisiossa 4.-5.luokkalaisista vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana kokeneiden kokonaismäärä on positiivisesti laskenut. Vuonna 2021 tulos oli 14,4 % 4.-5.luokkalaisista ja vuonna 2023 13,6 % (-0,8 %) kuten monissa muissakin verokkikunnissa paitsi Naantalissa, Turussa ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueella alueellisesti tilanne on muuttunut huonompaan suuntaan. Määrä on kuitenkin edelleen huolestuttava, joka vaatii yhteistyötä eri toimijoiden kanssa lasten toimintaympäristössä sekä tukea ja yhteistyön edistämistä vanhempien kanssa.

Lisäksi Raision tuloksissa on huomioitavaa 4.-5. luokkalaisten poikien määrä suhteessa tyttöihin väkivallan kokemuksessa. Tämä on myös Varhan alueella sama huolestuttava suuntaus.

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8.-9. luokkalaisista

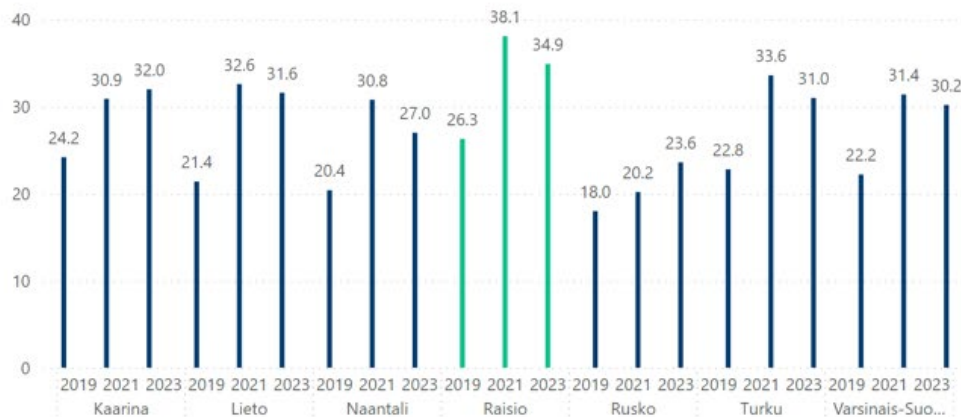
Raisio sukupuolijakauma (2023)

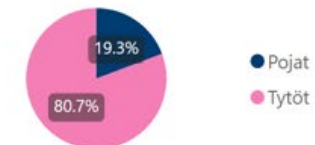
8.-9.luokkalaisten tuloksissa on nähtävissä väkivallan kokemuksen osalta myös erittäin positiivista laskua kuten myös suurimmassa osassa verokkikuntia ja alueellisesti hyvinvointialueella poikkeuksena Turku. Vuonna 2021 tulos oli 16,6 % 8.-9.luokkalaisista ja vuonna 2023 11,4 %. Kokemuksen määrä on edelleen kuitenkin huolestuttava ja huomioitava tuloksissa on 8.-9.luokkalaisten tyttöjen väkivallan kokemus.

Häiritsevää seksuaalista ehdottelua ja ahdistelua vuoden aikana 8.-9.luokkalaisista on kuitenkin kokenut hyvin suuri määrä raisiolaisia nuoria 34,9 % suurin osa tyttöjä (80,7 %), joka vaatii mm. yhteistä ammattilaisten puheeksi oton vahvistamista ja puuttumista tilanteisiin nuorten kasvu- ja toimintaympäristöissä.

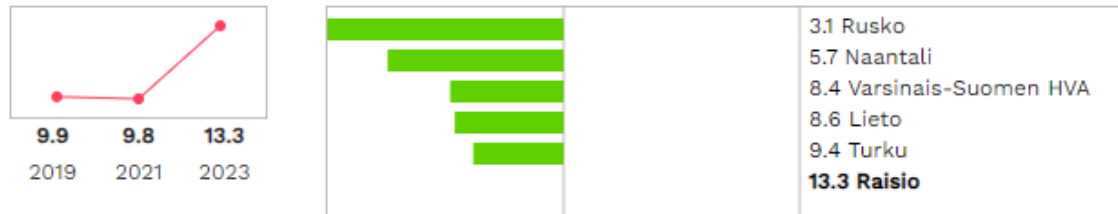
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % 8.-9. luokkalaisista

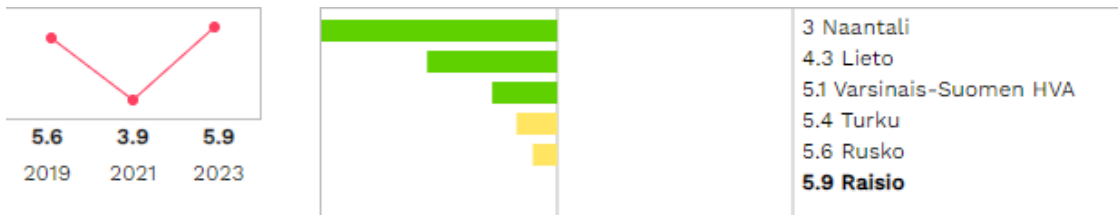
Raisio sukupuolijakauma (2023)

8. ja 9.luokkalaisten huumekekoilut ovat lisääntyneet. Tämän ikäisistä on kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran 13,3 % raisiolaisista 8. ja 9. luokkalaista, joka on Raision verrokkikuntia suurempi määrä. Vuonna 2019 kokeilujen määrä oli 9,9 %, joten kasvu on tapahtunut nopeasti vain parin vuoden aikana.

Rahapelejä viikoittain pelaa 5,9 % raisiolaisista 8. ja 9.luokkalaista nuorista, kun sama luku vuonna 2021 oli vain 3,9 %. Nämä molemmat luvut ovat Raisiossa myös koko hyvinvointialueen lukua korkeammat.

Päihdetilannekyselyyn vastanneet raisiolaiset kokevat, että päihteitä käytetään Raisiossa liikaa. Aikuisille suunnattuun kyselyyn vastanneista 46 % kokee alkoholin, 53 % tupakka- ja nikotiiniuotteiden, 39 % muiden päihteiden ja 22 % rahapelien käytön olevan liiallista. Nuoret eivät kuitenkaan koe päihteiden käyttöä liialliseksi yhtä usein kuin aikuiset.

”Kertoa enemmän päihteiden käytön haitoista, ja kysellä enemmän miten nuorilla menee.”

”Jo kakkosluokkalaisten pitäisi varovaisesti opettaa ettei niitä saa käyttää.”

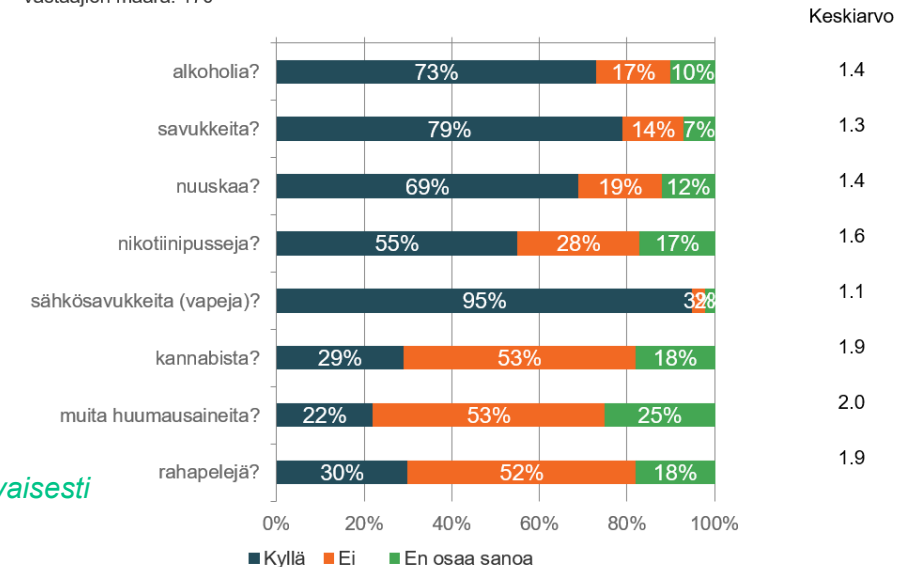
”Vanhempien pitäisi tietää asioista. Lisää aktiviteetteja.” *”Aikuisen ei kuuluisi käyttää päihteitä lasten seurassa.”*

Kyselyyn vastanneet aikuiset ovat huolissaan nuorten päihteiden käytöstä. Neljä viidestä aikuiselle suunnattuun kyselyyn vastanneesta on havainnut Raisiossa tupakointia (86 %) tai sähkösavukkeiden käyttöä (82 %) alaikäisten keskuudessa. Alaikäisistä vastaajista tupakointia on havainnut 73 % vastaajista ja sähkösavukkeiden käyttöä jopa 95 %. Luvut ovat Varsinais-Suomen keskiarvoa korkeampia, mutta yhdensuuntaisia.

Ilmiönä sähkötupakointi eli Vapettaminen on yleistynyt entisestään nuorten keskuudessa, ja tämä näkyy Raision tuloksissa. Sähkötupakointi myös kiinnostaa yhä nuorempia, joka on nähtävissä vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tuloksissa. Muita päihteitä, kuten alkoholia, nuuskaa ja nikotiinipusseja käytetään edelleen myös raisiolaisnuorten keskuudessa.

Oletko nähnyt, että alaikäiset olisivat asuinkunnassasi käyttäneet viimeisen 12 kuukauden aikana

Vastaajien määrä: 170

Elintavoista fyysisen toimintakyvyn tilannekuvaa

eri ikäisten lasten ja nuorten näkökulmasta

raisio

Raisiolaiset lapset

Lähde: Tilastohaku
- Sotkanet.fi,
Tilasto- ja
indikaattoripankki

• Mitä tulisi jatkossa huomioida?

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien yläkoululaisten poikien osuus vähentynyt:

• 2021 **40 %** → 2023 **34 %**

Hengästyttävää liikuntaa liian vähän harrastavien yläkoululaisten tyttöjen osuus kasvanut:

• 2021 **21 %** → 2023 **29 %**

Ohjattuun liikuntaan osallistuvien yläkoululaisten poikien osuus vähentynyt:

• 2021 **55 %** → 2023 **48 %**

Omatoimisesti vapaa-ajallaan liikkuvien yläkoululaisten tyttöjen osuus vähentynyt:

• 2021 **77 %** → 2023 **66 %**

Heikon fyysisen toimintakyvyn omaavien osuus kasvanut 8. luokkalaisilla:

• tytöt 2021 **45 %** → 2023 **52 %**
• pojat 2021 **39 %** → 2023 **49 %**

• Missä ollaan parannettu?

Heikon fyysisen toimintakyvyn omaavien osuus vähentynyt 5. luokan pojilla

• 2021 **36 %** → 2023 **24 %**

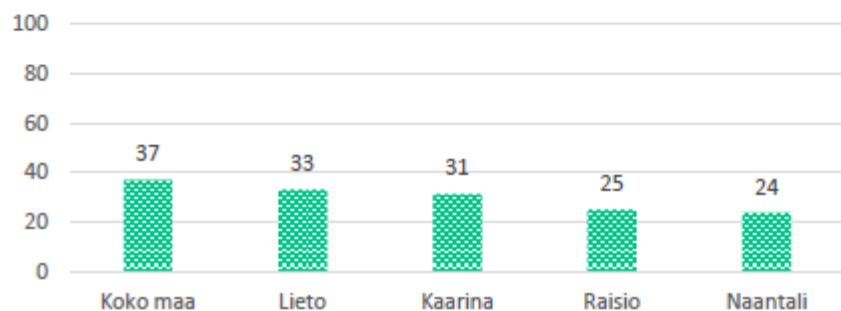
”Koululiikunnan miellyttävyyden kehittäminen esimerkiksi pienemmät ryhmäkoot nuorille, jotka tarvitsevat tukea liikunnassa.”
(Nuorisovaltuuston työpaja 2023)

raisio

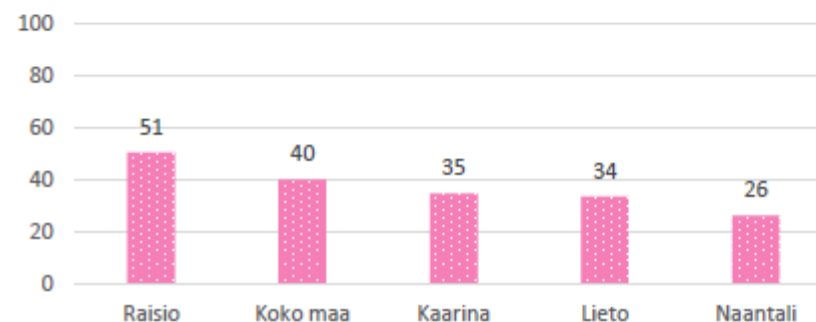
Vertaaminen koko maan tasoon ja verrokkikuntiin

Lähde: Tilastohaku
- [Sotkanet.fi](https://sotkanet.fi),
Tilasto- ja
indikaattoripankki

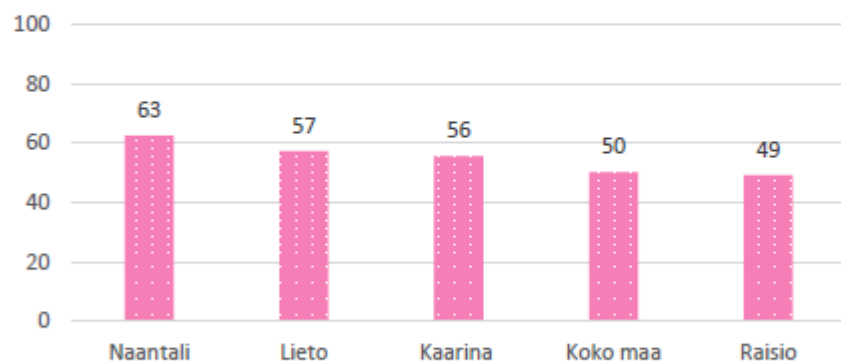
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

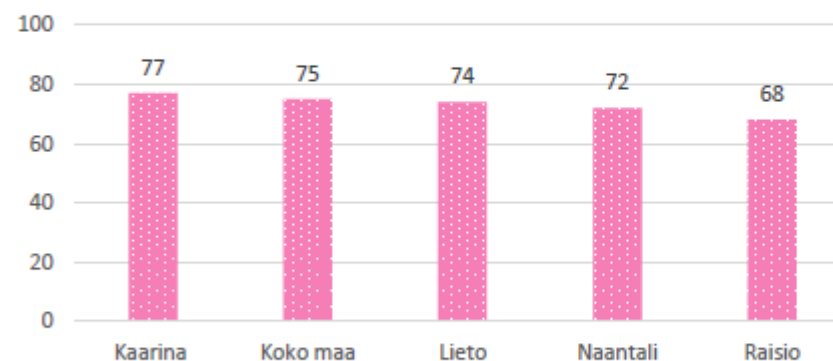
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Harrastaa liikuntaa ohjatusti vapaa-ajallaan vähintään viikoittain 8. ja 9. luokkalaiset

Harrastaa liikuntaa omatoimisesti vapaa-ajalla vähintään viikoittain 8. ja 9. luokkalaiset

raisio

Raisiolaiset nuoret

Mitä tulisi jatkossa huomioida?

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien ammattikoululaisten osuus vähentynyt

• 2021 **19 %** → 2023 **12 %**

Hengästyttävää liikuntaa liian vähän harrastavien lukiolaisten naisten osuus kasvanut

• 2021 **28 %** → 2023 **33 %**

Ohjattuun liikuntaan osallistuvien lukiolaisten miesten osuus vähentynyt:

• 2021 **44 %** → 2023 **31 %**

Omatoinisesti vapaa-ajallaan liikkuvien lukiolaisten miesten osuus vähentynyt

• 2021 **81 %** → 2023 **74 %**

Vähintään kuukausittain liikuntaa harrastavien/urheilevien ammattikoululaisten miesten ja lukiolaisten naisten ja miesten osuus vähentynyt

- Ammattikoulun miehet: 2021 **84 %** → 2023 **71 %**
- Lukion miehet: 2021 **90 %** → 2023 **84 %**
- Lukion naiset: 2021 **95 %** → 2023 **77 %**

Missä ollaan parannettu?

Hengästyttävää liikuntaa liian vähän harrastavien ammatillisen oppilaitoksen naisten osuus vähentynyt

• 2021 **43 %** → 2023 **36 %**

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien lukiolaisten miesten osuus kasvanut

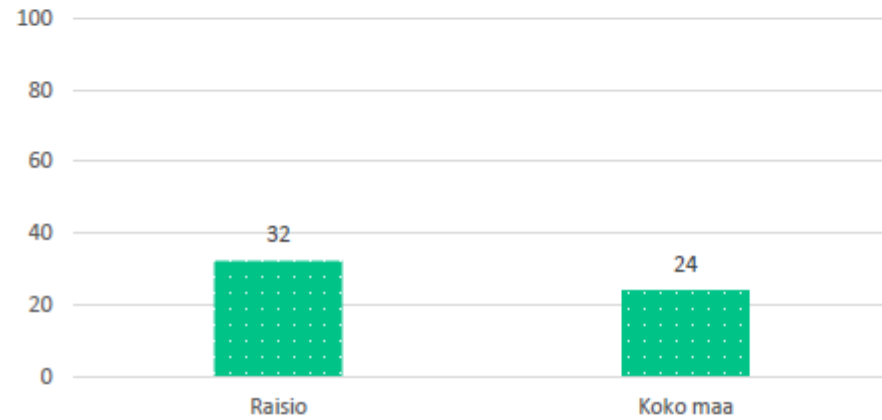
• 2021 **13 %** → 2023 **24 %**

Ohjattuun liikuntaan osallistuvien ammatillisen oppilaitoksen miesten osuus kasvanut

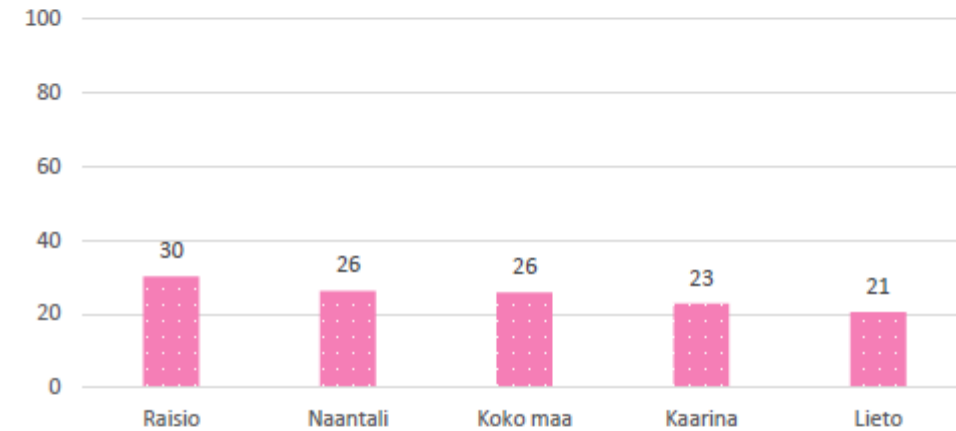
• 2021 **31 %** → 2023 **41 %**

Vertaaminen koko maan tasoon ja verrokkikuntiin

Harrastaa liikuntaa ohjatusti vapaa-ajallaan vähintään viikoittain, % ammattikoululaiset

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla liian vähän, % lukion opiskelijoista

Harrastaa liikuntaa tai urheilee vähintään kuukausittain, % lukiolaiset

